

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi

januar-mart 2014.

juni/lipanj 2014.

IZDAVAČ

Direkcija za ekonomsko planiranje BiH

ADRESA

Saliha Udžvarlića 1

Tel: +387 33 650 842;

Fax: +387 33 650 845,

<http://www.dep.gov.ba>

Sadržaj :

I.REALNI SEKTOR	7
• Ekonomski rast	7
• Građevinarstvo	8
• Maloprodaja	8
• Industrijska proizvodnja	9
• Tržište rada	12
o Zaposlenost	12
o Nezaposlenost	14
o Plate	14
o Penzije	15
II.JAVNE FINANSIJE – FISKALNI RAZVOJI	16
• Izvršenje budžeta konsolidovane BiH	16
• Javni prihodi	16
III.CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR	18
• Cijene	18
• Monetarni sektor	19
• Devizne pričuve	20
• Bankarski sektor u BiH	21
• Tržište kapitala u BiH	24
IV.VANJSKI SEKTOR	28
V.DIREKTNE STRANE INVESTICIJE	32
DODATAK	35

PRILOZI

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u BiH

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u FBiH

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u RS

Tabela 4: Realni sektor BiH – industrija i usluge

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

Tabela 6: Tržište rada

Tabela 7: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)

Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Tabela 9: Rast i sektorska struktura kredita

Tabela 10: Rast i sektorska struktura depozita

Tabela 11: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM (u %, na godišnjoj razini)

Tabela 12: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima u KM (u %, na godišnjoj razini)

Tabela 13: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjoj razini)

Tabela 14: Uvoz i izvoz roba u BiH

Tabela 15: Glavni trgovinski partneri

SPISAK GRAFIKONA:

Grafikon 1: Doprinosi realnom rastu prometa maloprodaje u 2014 K1

Grafikon 2: Stope rasta industrijske proizvodnje K1-2014/ K1-2013

Grafikon 3: Rast industrijske proizvodnje po glavnim industrijskim grupama K1-2014. godine

Grafikon 4: Stope rasta u prerađivačkoj industriji po granama K1-2014/K1-2013

Grafikon 5: Proizvodnja električne energije u BiH u GWH

Grafikon 6: Doprinosi rastu pojedinih područja djelatnosti¹ u K1 2014. godine (procentni poeni)

Grafikon 7: Doprinosi pojedinih odjeljaka promjeni ukupnog CPI indeksa (procentni poeni)

Grafikon 8: Prosječan saldo računa obveznih pričuva

Grafikon 9: Sektorska struktura kredita poslovnih banaka u BiH

Grafikon 10: Sektorska struktura depozita poslovnih banaka u BiH

Grafikon 11: Kretanje kratkoročnih i dugoročnih EKS na kredite i depozite

Grafikon 12: Kretanje najvažnijih indeksa na svjetskim tržištima

Grafikon 13: Ukupan promet ostvaren na SASE 01.01.- 31.03.2014.godine

Grafikon 14: Ukupan promet ostvaren na BLSE 01.01.-31.03.2014.godine

Grafikon 15: Tržišna kapitalizacija u milionima EUR u zemljama iz okruženja

Grafikon 16: Indeksi najuspješnijih kompanija na Sarajevskoj i Banjalučkoj berzi(SASX-10, SASX-30 i BIRS) i indeks preduzeća iz sistema Elektroprivrede RS-a (ERS-10)

Grafikon 17: Učešće pojedinih kategorija proizvoda u ukupnom uvozu za K1 2013. i 2014. godine

Grafikon 18: Učešće pojedinih kategorija proizvoda u ukupnom izvozu za K1 2013. i 2014. godine

Grafikon 19: Učešće u uvozu/izvozu pojedinih grupacija/asocijacija zemalja za K1 2014. godine

Grafikon 20: SDU ulaganja globalno, 2008 - 2013.g. (u milijardama USD)

Grafikon 21: Stanje DSU po kvartalima u BiH (u 000 KM)

Grafikon 22: Najznačajnija ulaganja u BiH po zemljama do 30.09.2013.god.

Grafikon 23: Registrovane FDI u BIH po djelatnostima u (000) KM

SPISAK TABELA:

Tabela 1: Nominalni i realni rast prosječne neto plate u BiH

Tabela 2: Nominalni i realni rast penzija u BiH

Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Tabela 5: Kretanje monetarnih agregata u BiH

Tabela 6: Struktura deviznih pričuva (u mil. KM na kraju razdoblja)

Tabela 7: Spoljnotrgovinski indikatori za period I-III

LISTA SKRAĆENICA:

ARS	– Anketa o radnoj snazi	OR	– Obavezne rezerve
BATX	– Bosnian Traded Index	PB	– Platni bilans
BD	– Brčko Distrikt	PDV	– Porez na dodanu vrijednost
BDP	– Bruto domaći proizvod	PIF	– Privatizacijski investicijski fond
BDV	– Bruto dodana vrijednost	PJI	– Program javnih investicija
BHAS	– Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	SASE	– Sarajevska berza
BIFX	– Indeks bosanskih investicijskih fondova	SASX-10	– Indeks rezultata 10 najboljih kompanija listiranih na Sarajevskoj berzi
BiH	– Bosna i Hercegovina	SB	– Svjetska banka
BLSE	– Banjalučka berza	SEE	– Jugoistočna Evropa
CBBiH	– Centralna banka Bosne i Hercegovine	SIPA	– Državna agencija za istrage i zaštitu
CEFTA	– Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
CPI	– Indeks potrošačkih cijena	SOR	– Srednjoročni okvir rashoda
DOB	– Dokument okvirnog budžeta	SRS	– Srednjoročna razvojna strategija
DSU	– Direktna strana ulaganja	SSP	– Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EBRD	– Evropska banka za obnovu i razvoj	SST	– Sporazum o slobodnoj trgovini
EC	– Evropska komisija	SVF	– Statistika vladinih finansija
EKS	– Efektivna kamatna stopa	UIO	– Uprava za indirektno oporezivanje BiH
ERS-10	– Indeks dizajniran za prikaz rezultata 10 kompanija iz sistema Elektroprivrede RS	USAID	– Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
EU	– Evropska unija	P1 2012.	– Prva polovina 2012. godine
FBiH	– Federacija Bosne i Hercegovine	P2 2012.	– Druga polovina 2012. godine
FIRS	– Indeks investicijskih fondova RS	K1 2012.	– Prvi kvartal 2012. godine
FISIM	– Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene	K1 2012.	– Prvi kvartal 2012. godine
JR UIO	– Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje	K3 2012.	– Treći kvartal 2012. godine
KM	– Konvertibilna marka (međunarodni standard ISO 4217)	K4 2012.	– Četvrti kvartal 2012. godine
MMF	– Međunarodni monetarni fond	M0	– Rezervni novac
MVTEO	– Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	M1	– Transakcijski novac
OMA	– Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje	M2	– Novac u širem smislu
		QM	– Kvazinovac
		mKM	– Milioni KM
		g/g	– Stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine
		m/m	– stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na prethodni mjesec

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BiH - godišnji pokazatelji

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. (p)
Nominalni BDP BIH (u milionima KM)	25.929	26.777	27.188	28.204*	29.289*
Nominalna stopa rasta (u %)	0,5%	3,3%	1,5%	3,7%*	3,8%
Realna stopa rasta (u %)	-0,18%	1,78%	-0,97%	1,2%*	1,8%
Stanovništvo (hiljade)	3.843	3.840	3.836	3.836*	3.836
BDP per capita (u KM)	6.747	6.973	7.088	7.352*	7.635*
Broj nezaposlenih u BIH (u hiljadama)	517,0	529,6	543,4	552,5	550
Prosječne neto plate u BIH (u KM)	798	816	826	827	835
CPI (indeks potrošačkih cijena)	2,1%	3,7%	2,1%	-0,1%	0,4%
Konsolidirani budžet BIH ** (u % BDP-a)					
Tekući prihodi	25,0%	24,5%	24,4%	-	-
Tekući rashodi	24,4%	24,1%	24,3%	-	-
Štednja (Bruto operativni bilans)	0,6%	0,5%	0,2%	-	-
Investicije opšte vlade	1,1%	1,3%	1,6%	-	-
Suficit/Deficit	-0,5%	-0,8%	-1,5%	-	-
Vanjski javni dug	24,3%	24,9%	26,3%	-	-
Novac i krediti** (u % BDP-a)					
Novac u širem smislu (M2)	52,6%	53,8%	54,8%	57,1%	57,1%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽¹⁾	51,5%	52,0%	52,7%	52,0%	52,7%
Platni bilans**					
Saldo tekućeg računa u milionima KM	-1.527,8	-2.511,0	-2.382,7	-1.435,4	-1.778,0
U % BDP-a	-5,9%	-9,4%	-8,8%	-5,1%	-6,1%
Trgovinski bilans**					
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	7.237,6	8.040,3	7.884,0	8.398	8.807
(stopa rasta u %)	20,5%	11,1%	-1,9%	6,5%	4,9%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	12.708,4	14.290,9	14.261,9	13.977	14.524
(stopa rasta u %)	6,9%	12,5%	-0,2%	-2,0%	3,9%
Bilans roba i usluga (u % BDP-a)	-21,1%	-23,3%	-23,5%*	-19,8%	-19,5%
Bruto devizne rezerve**					
U milionima KM	6.457,7	6.423,6	6.508,6	7.068,3	7.351,0
U mjesecima uvoza roba i usluga	6,1	5,4	5,5	6,1	6,1
Servisiranje vanjskog javnog duga**					
U milionima KM	300,8	340,0	413,3	684,8	-
U % izvoza roba i usluga	4,2%	4,2%	5,2%	8,2%	-

* Izvor: Procjena DEP-a

** Izvor: Ministarstvo finansija i trezora BiH za vanjski javni dug i njegovo servisiranje; Centralna banka BiH za prihode, troškove i neto kreditiranje, kao platni bilans;

(p) Projekcije DEP-a

(1) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BiH januar-mart 2014.god.

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Realni sektor					
Industrijska proizvodnja BiH - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	-	5,7%	-5,4%	4,7%	4,6%
Prerađivačka industrija BiH - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	-	9,0%	-4,5%	6,3%	10,6%
Broj nezaposlenih lica u BiH - prosjek (u hiljadama)	518,3	528,2	542,6	554,3	555,6
Prosječne plate u BiH - prosjek (u KM)	790	808	822	821	829
CPI (indeks potrošačkih cijena)	1,7%	3,3%	2,4%	0,8%	-1,6%
Javne finansije					
Rast neto prihoda od indirektnih poreza (g/g)	4,2%	5,7%	-0,1%	-2,4%	7,1%
Vanjski javni dug - promjena stanja duga	29,2%	10,1%	8,6%	7,3%	-
Novac i krediti					
Novac u širem smislu (M2)	7,2%	5,8%	4,6%	5,7%	6,8%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽²⁾	-3,3%	4,0%	3,4%	2,1%	3,7%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa (u milionima KM)	-160,3	-330,0	-568,0	-417,5	-
Porast deficita tekućeg računa (u %)	-48,6%	105,9%	72,1%	-26,5%	-
Bilans roba i usluga					
	-	-	-	-	-
	1.013,6	1.219,2	1.436,7	1.286,2	-
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	1.503,0	1.835,8	1.679,6	1.825,7	-
(stopa rasta u %)	14,9%	22,1%	-8,5%	8,7%	-
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	2.516,6	3.055,0	3.116,3	3.111,9	-
(stopa rasta u %)	-5,3%	21,4%	2,0%	-0,1%	-
Bruto devizne rezerve					
Bruto devizne rezerve - rast u %	2,3%	-0,8%	-0,5%	3,5%	9,8%
U mjesecima uvoza roba i usluga	6,3	5,6	5,1	5,4	5,7

(1) Pokazatelji rasta industrijske proizvodnje za period 2008-2013 su zvanični podaci BHAS-a koje DEP koristi u izradi svojih analiza na temelju potpisanog protokola o međusobnoj razmjeni podataka.

(2) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektora osim sektora vlade i javnih kompanija.

I. REALNI SEKTOR

Ekonomski rast u prvom tromjesečju 2014. godine

Kratkoročni indikatori ukazuju da je BiH u prvom tromjesečju 2014. ostvarila znatno intenzivniji ekonomski rast u poređenju sa prethodnom godinom. Rast je bio nošen povećanjem proizvodnje i izvoza s jedne, te domaće tražnje (i uvoza) s druge strane. Do blagog povećanja domaće tražnje je po svemu sudeći došlo u domenu privatne i javne potrošnje i investicija. Povećanje privatne potrošnje je bilo posljedica rasta raspoloživog dohotka domaćinstava, dok je blagi porast javne potrošnje i investicija bio odraz povećanja javnih prihoda i vanjskog zaduživanja sektora vlade. Ovo je u velikoj mjeri bilo posljedica pozitivnih kretanja u okruženju koje se uglavnom počinje postepeno oporavljati od višegodišnje ekonomske krize. Naime, nominalni rast (redovnog) robnog izvoza od 10,5% je u velikoj mjeri potakao značajno povećanje prerađivačke industrije od 10,6%. Čini se da je ovo stimulisalo i druge aktivnosti u ekonomiji poput maloprodaje, građevinarstva, investicija i sl. koje takođe bilježe značajan rast. S druge strane, nepovoljna hidrološka situacija i loše vremenske prilike za zimski turizam su dovele do smanjenja proizvodnje električne energije (13,3%), te broja dolazaka turista u prvom tromjesečju.

Ekonomska aktivnost u EU 28 je bila za 1,4% iznad nivoa iz prvog tromjesečja 2013., pri čemu je rast u Njemačkoj iznosio 2,5% (g/g). Ovo je važno obzirom da se radi o značajnim izvoznim tržištima, te izvorima tekućih i finansijskih priliva novca iz inostranstva. S druge strane, ostale značajnije zemlje iz ekonomskog okruženja bilježe znatno skromniji oporavak od kojih se neke još uvijek pokušavaju izvući iz recesije. Skroman ekonomski rast bilježe Austrija (0,3% g/g) i Srbija (0,4% g/g), dok je ekonomska aktivnost u Hrvatskoj nakon stagnacije u prvom tromjesečju još uvijek za 0,4% niža u odnosu na isti period prethodne godine. Slovenija koja je još 201. izašla iz recesije, na žalost ponovo bilježi negativan rast (0,3%) u odnosu na četvrti kvartal 2013. Konačno, višegodišnji negativan rast u Italiji (važno izvozno tržište) je skoro zaustavljen u prvom tromjesečju 2014. (-0,1%). Ipak, Italija na godišnjem nivou bilježi pad od 0,8% (g/g).

Realno povećanje primanja zaposlenih od 4,1% (kao rezultat rasta broja zaposlenih od 1,4% i realne plate od 2,6%) ukazuje na značajno poboljšanje raspoloživog dohotka građana u 2014. Pored toga, snažan podsticaj raspoloživom dohodku građana je predstavljao snažan realni rast isplata za penzije od 7,9% (g/g). Ovo je bilo posljedica realnog povećanja prosječne penzije od 6,3%, te rasta broja penzionera od 1,6% (g/g). Važnu ulogu ovdje je odigrala i deflacija od 1,6% kojom je znatno podignut realni rast plata i penzija. **Kretanje tekućih priliva iz inostranstva na žalost nije bilo dostupno** u vrijeme pisanja tako da je uticaj ove veoma važne komponente raspoloživog dohotka tek treba da se vidi. Kupovnu moć građana je dodatno podstakao i rast (stanja) kredita stanovništvu od 5,4%. Sve ovo je po svemu sudeći dovelo i do realnog rasta prometa trgovine na malo od približno 2% (deflacija je i ovdje značajno podigla realni rast), te nominalnog rasta uvoza netrajnih dobara široke potrošnje od 15%, te trajnih dobara od 9,4% (g/g). Finalnu potrošnju u prvom tromjesečju je dodatno podstakao nominalni rast vladine potrošnje od 1-2% (g/g) koji bi obzirom na deflaciju mogao biti i još izraženiji u realnom smislu.

Na mogući rast investicija u prvom kvartalu ukazuje rast vrijednosti (redovnog) uvoza kapitalnih dobara od 24,2% (g/g), te povećanje građevinskih radova od 4,3% u odnosu na četvrto tromjesečje 2013. Time su građevinski radovi bili za 16% veći od prvog kvartala prethodne godine. Važnu ulogu ovdje su imali javni radovi, te donekle skroman rast stanja kredita nefinansijskim privatnim preduzećima (na kraju marta) od 2,4%. Pored toga, uvoz kapitalnih dobara, te snažan rast visokogradnje (19% g/g) ukazuju da su i privatne investicije imale značajnu ulogu. Ovo je dosta pozitivan rezultat obzirom na dosta nizak nivo DSU koja su u domenu vlasničkog kapitala bila niža od polovice ulaganja iz prvog kvartala 2013 godine. To bi moglo ukazivati na eventualni optimizam

privatnog sektora nošen povećanjem izvoza i očekivanjima postepenog ekonomskog oporavka u okruženju.

Nominalno povećanje redovnog izvoza roba od 10,5% (g/g), povećanje izvoza usluga dorade proizvoda od 13,1%, te smanjenje izvoznih cijena od približno 2,5% su po svemu sudeći rezultirali realnim rastom izvoza od preko 13% (g/g) u prvom tromjesečju. S druge strane, robni uvoz takođe bilježi značajan realni rast od preko 11% i to kao rezultat nominalnog povećanja redovnog uvoza od 7,9%, te smanjenja uvoznih cijena od 3,6%. Postepeni oporavak izvoznih tržišta, te jačanje domaće tražnje su bili glavni faktori intenziviranja vanjske trgovine koji su doveli do realnog povećanja vanjskotrgovinskog deficita.

Građevinarstvo u BiH

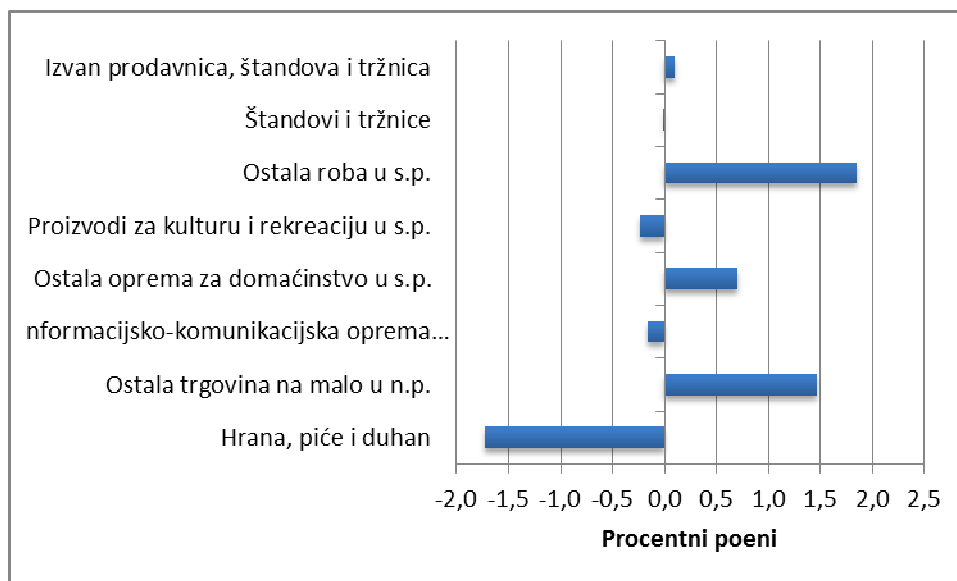
Nakon što je u prvom kvartalu 2014. godine proizvodnja u građevinarstvu povećana za 4,3% u odnosu na prethodni kvartal, proizvodnja je za 16,6% bila realno iznad nivoa iz prvog tromjesečja 2013. godine. Ovo je posljedica realnog godišnjeg rasta visokogradnje od 19%, te niskogradnje od 14,7%. Stambena gradnja je po svemu sudeći bila važan faktor povećanja visokogradnje, dok javni radovi dominiraju niskogradnjom. Postepeno poboljšanje raspoloživog dohotka građana je bilo značajan faktor povećanja (na osnovu izdatih dozvola) predviđenih stanova za gradnju u prvom tromjesečju od 8,9%. Povoljne vremenske prilike za građenje u prvom tromjesečju su takođe potpomogle rast građevinarstva. Nastavak javnih radova u domenu cestovne infrastrukture financiran u značajnoj mjeri povoljnim inostranim zaduživanjem je bio značajan faktor povećanja niskogradnje. Visok rast građevinskih radova i u oblasti visokogradnje i niskogradnje je zabilježen u oba entiteta. Tako je godišnji rast građevinarstva u prvom tromjesečju iznosio 14,2% u FBiH, te 19,5% u RS. Na žalost, situacija se čini manje pozitivnom za naredni period obzirom da je broj izdatih građevinskih dozvola u prvom kvartalu bio za 9,6% manji u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo je posljedica smanjenja broja dozvola za nestambene zgrade za skoro 20%, te objekata niskogradnje za 16,8% na godišnjem nivou.

Maloprodaja² u BiH

Promet trgovine na malo u prvom tromjesečju 2014. je u realnom smislu bio za 2% veći u odnosu na isti period prethodne godine. Do ovog povećanja je došlo nakon postepenog povećanja prometa tokom 2013., te smanjenja prometa u januaru 2014. u odnosu na decembar od 0,6% nakon čega su uslijedila dva mjeseca rasta od 1 i 1,5%. Imajući u vidu deflaciju (1,6%), nominalni rast prometa je bio tek nešto ispod 0,5% (g/g). Povećanje raspoloživog dohotka građana se čini se najviše ispoljilo kroz trgovinu tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože koji zajedno bilježe realni rast prometa od 34,9% (g/g). S druge strane, prehrambeni i duhanski proizvodi bilježe smanjenje prometa od 3,6%. Pored toga, trajna potrošna dobra čini se da takođe bilježe smanjenje obzirom na realni pad prometa namještajem, električnim aparatima za domaćinstvo, rasvjetu i sl od 18,3%.

² Podaci za maloprodaju nisu bili dostupni za analizu u vrijeme pisanja, a uslijed prelaska statističkih institucija na novu metodologiju i klasifikaciju djelatnosti. Očekuje se da bi novi podaci trebali biti spremni do sljedeće publikacije.

Grafikon 1: Doprinosi realnom rastu prometa maloprodaje u 2014 K1

Izvor: BHAS

Industrijska proizvodnja u BiH

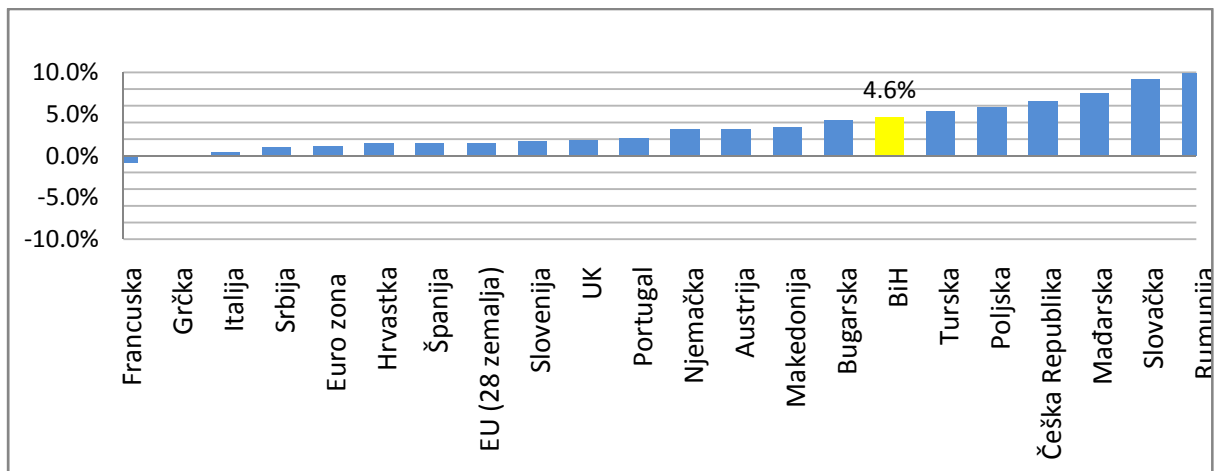
- Tokom prvog kvartala 2014. godine nastavljen je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u BiH.
- Prerađivačka industrija, u kojoj je zabilježeno povećanje proizvodnje i zaposlenosti predstavljala je glavni oslonac rasta ukupne industrijske proizvodnje u BiH tokom prvog kvartala 2014.
- Za razliku od prethodne godine sektor za proizvodnju električne energije imao je negativan utjecaj na ukupan nivo industrijske proizvodnje.

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za prvi kvartal 2014. godine u Bosni i Hercegovini je ostvaren rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 4,6% u odnosu na isti period prethodne godine.³ Ovo povećanje industrijske proizvodnje na neki način predstavlja nastavak pozitivnog trenda iz prethodne godine kada je BiH ostvarila dosta solidan nivo rasta u poređenju sa glavnim trgovinskim partnerima.

Potrebno je također istaći da je ovaj rast fizičkog obima proizvodnje konačno rezultirao i povećanjem broja zaposlenih, što se posebno odnosi na prerađivačku industriju. Posmatrano po sektorima najjačani doprinosi ukupnom rastu industrijske proizvodnje ostvaren je u prerađivačkoj industriji koja je nošena jačanjem izvozne tražnje ostvarila kvartalni rast proizvodnje od 10,6%. Pored prerađivačke industrije i sektor rudarstva ostvario je povećanje proizvodnje od skoro 5% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane za razliku od prethodne godine sektor za proizvodnju električne energije tokom prvog kvartala 2014. godine usljed nepovoljne hidrološke situacije zabilježio je pad proizvodnje od 13,3% u odnosu na prethodnu godinu.

³ Agencija za Statistiku BiH, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za mart 2014. godine“, Sarajevo, 29.04.2014.godine.

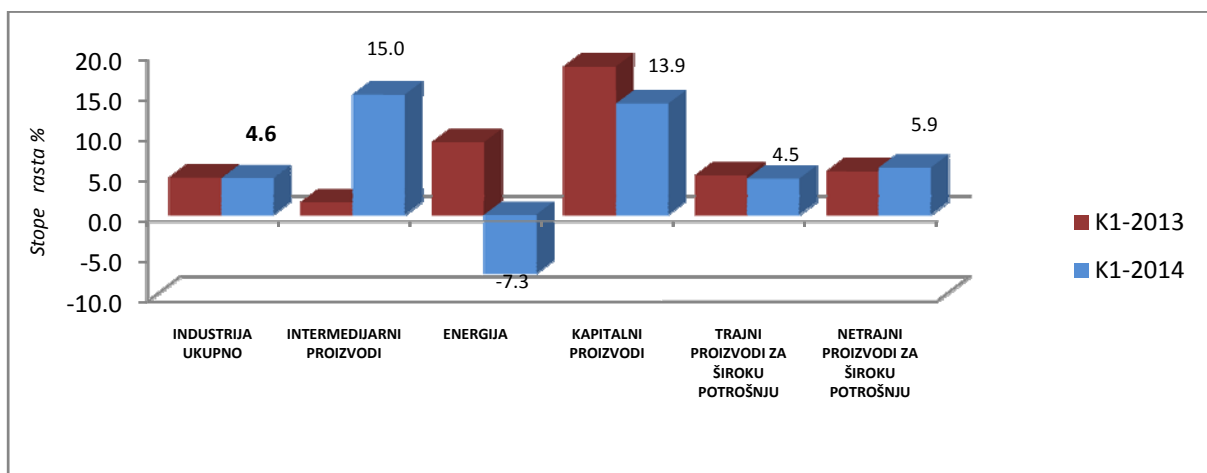
Grafikon 2: Stope rasta industrijske proizvodnje K1-2014/ K1-2013

Izvor: Eurostat i Nacionalni statistički zavodi

Posmatrano po klasifikaciji glavnih industrijskih grupa proizvoda tokom prvog kvartala 2014. godine BiH je zabilježila rast proizvodnje u svim kategorijama izuzev u proizvodnji energije gdje je registrirano smanjenje proizvodnje od oko 7,3% što je prije svega posljedica pada proizvodnje električne energije⁴. U poređenju sa prvim kvartalom prethodne godine najviše stope rasta zabilježene su u kategorijama inetmedijarnih i kapitalnih proizvoda i iznosile su 15% odnosno 13,9%. Ovo povećanje proizvodnje vjerovatno rezultat povećanja u proizvodnji građevinskog materijala, drvnih sortimenata, gotovih metalnih proizvoda, automobilskih komponenti, mašina i uređaja u BiH. Tokom prvog kvartala 2014. godine došlo je do povećanja proizvodnje trajnih i netrajnih proizvoda za široku potrošnju po stopama od 4,5% odnosno 5,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Grafikon 3: Rast industrijske proizvodnje po glavnim industrijskim grupama K1-2014. godine

⁴ **intermedijarni proizvodi**-(željezo, čelik, aluminij, rude metala i kamena,drvo, rezana građa, cement), **netrajni proizvodi za široku potrošnju**-(hrana i piće, duhan, odjeća, obuća, lijekovi), **energija**-(ugalj, koks, derivati nafte i električna energije), **kapitalni proizvodi**-(metalne konstrukcije, mašine i aparati, pumpe, kompresori, motorna vozila i rezervni djelovi za automobile), **trajni proizvodi za široku potrošnju**-(namještaj, mašine, električni aparati i autodijelovi).

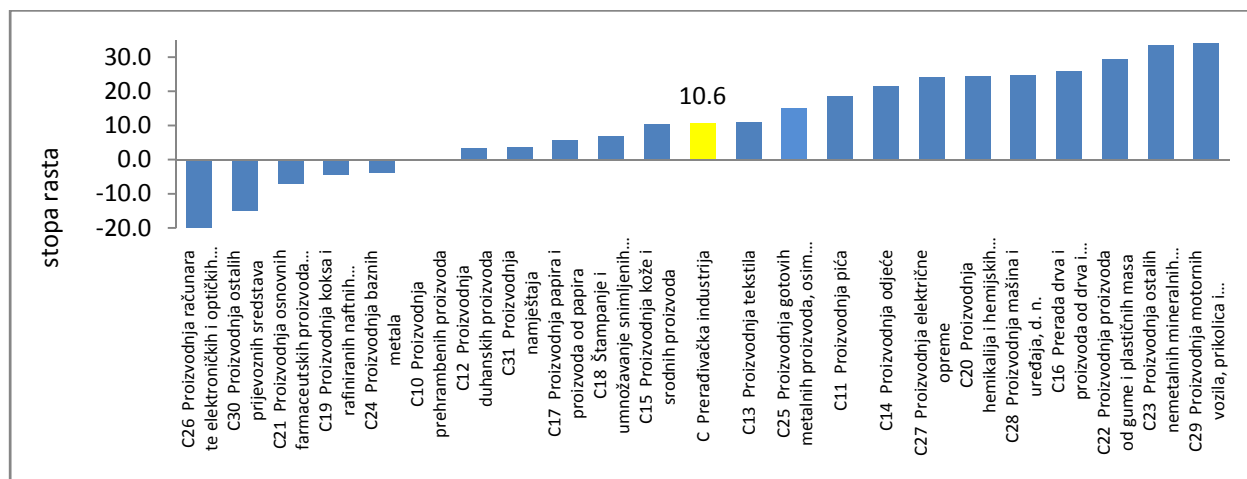
Rudarstvo u BiH

Sektor rudarstva u BiH koji ima veoma važnu ulogu u ukupnoj industrijskoj proizvodnji tokom prvog kvartala 2014. godine ostvario je povećanje proizvodnje u odnosu na prethodnu godinu. Prema podacima BHAS-a proizvodnja u ovom sektoru u periodu januar-mart 2014. godine povećana je za oko 5% u odnosu na isti period prethodne godine. Najveći doprinos rastu zabilježen je u rudnicima mrkog uglja i lignita koji su zahvaljujući zadovoljavajućoj pogonskoj spremnosti u termoelektranama zabilježili godišnje povećanje proizvodnje od 8,1%.

Prerađivačka industrija u BiH

Prerađivačka industrija u BiH prilično je izvezno orjentisana i u proteklom periodu u velikoj mjeri je zavisla od kretanja na tržištima glavnih trgovinskih partnera. Poboljšanje privredne aktivnosti prvenstveno održavama EU i jačanje izvozne tražnje rezultiralo je kvartalnim povećanjem proizvodnje u bh. prerađivačkoj industriji od 10,6%. Ako se prerađivačka industrija posmatra po granama evidentno je da je većina dominantnih industrijskih grana (drvna, hemijska, tekstilna, mašinska industrija i proizvodnja gotovih metalnih proizvoda) tokom prvog kvartala 2014. godine ostvarila rast proizvodnje u odnosu na isti period prethodne godine.⁵ S druge strane ako se u obzir uzme učešće u ukupnoj industrijskoj proizvodnji u BiH u navedenom periodu pojedinačno najviše je podbacila industrija baznih metala gdje je registrirano smanjenje proizvodnje od skoro 5% u odnosu na isti period prethodne godine. Smanjenje potražnje i pad svjetskih cijena metala od oko 8% u odnosu na prethodnu godinu negativno se odrazio na proizvodne procese u BiH.⁶ Otežane okolnosti poslovanja u proizvodnji aluminijuma koje traju već duže vrijeme nastavljene su i tokom prvog kvartala 2014. godine tako da su privredni subjekti koji djeluju u okviru ove industrije značajno smanjili svoju proizvodnju. Stope rasta u prerađivačkoj industriji po granama prikazane su na grafikonu ispod:

Grafikon 4: Stope rasta u prerađivačkoj industriji po granama K1-2014/K1-2013

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Energetski sektor u BiH

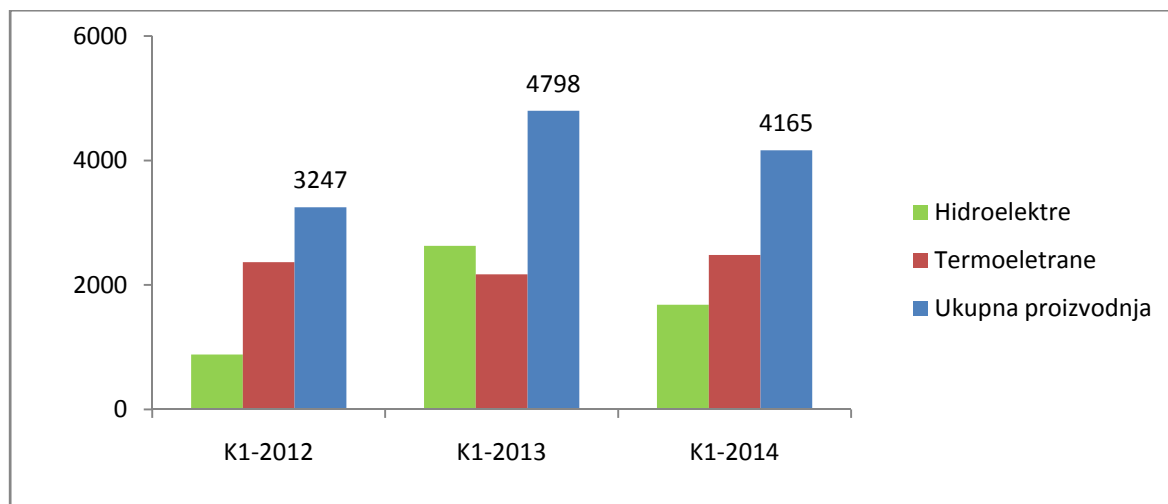
Energetski sektor ima veoma važnu ulogu u ukupnoj strukturi industrijske proizvodnje u BiH i u proteklom godinama predstavljao je jedan od glavnih oslonaca njene stabilnosti. Međutim, poslovni rezultati ovog sektora tokom prvog kvartala 2014. godine bili su daleko ispod prošlogodišnjeg nivoa i

⁵ Industrijske grane su grupisane na način da **metalna industrija** uključuje (proizvodnja baznih metala, proizvodi od metala, proizvodnja mašina i uređaja i proizvodnja rezervnih dijelova za automobile), **drvna industrija** (prerada drveta i proizvoda od drveta, proizvodnja namještaja, proizvodnja celuloze i papira), **hemijska industrija** (proizvodnja hemijskih i farmaceutskih proizvoda), **prehrambena industrija** (proizvodnja hrane, pića i duhana).

⁶ World Bank, commodity prices data, April 06.2014.

imali su negativan utjecaj na ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH. Tako je industrija nafte naftnih derivata i koksa tokom prvog kvartala 2014. godine zabilježila smanjanje proizvodnje od oko 5% u odnosu na isti period prethodne godine. Posebno negativan utjecaj na ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH imao je sektor za proizvodnju električne energije koji je usljed nepovoljno hidrološke situacije i relativno visoke osnovice iz prethodne godine zabilježio pad proizvodnje. Naime prema posljednjim dostupnim podacima NOSBiH-a ukupna proizvodnja električne energije u BiH u periodu januar-mart 2014. godine iznosila je 4165 GWH što predstavlja smanjenje od oko 13% u odnosu na isti period prethodne godine. Nepovoljna hidrološka situacija tokom prvog kvartala 2014. godine rezultirala je padom proizvodnje u hidroelektranama od preko 35% što je bio i ključni razlog ukupnog pada proizvodnje i izvoza električne energije u BiH u navedenom periodu.⁷ S druge strane pogonska spremnost u termoelektranskim postrojenjima tokom prvog kvartala 2014. godine bila je na zadovoljavajućem nivou što je omogućilo povećanje proizvodnje električne energije u termoelektranama od skoro 15%. Smanjenje u ukupnoj proizvodnji električne energije rezultirao je kvartalnim padom izvoza električne energije od preko 15% -(posmatrano u fizičkim jedinicama). S druge strane bh. uvoz električne energije u navedenom periodu povećan je za 25%. Što se tiče potrošnje električne energije u BiH, prema podacima NOSBiH-a ukupna potrošnja električne energije tokom prvog kvartala 2014. godine smanjena je za 4,6% u odnosu na isti period prethodne godine.⁸

Grafikon 5: Proizvodnja električne energije u BiH u GWH

Izvor: NOSBiH-Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini

Tržište rada u BiH

- *Povećan broj zaposlenih lica u BiH u K1 2014. godine. Najznačajniji porast broja zaposlenih je u područjima prerađivačke industrije, djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva i ostalih uslužnih djelatnosti. Broj nezaposlenih lica se u posmatranom kvartalu znatno sporije uvećavao (g/g), a u martu je zabilježno smanjenje broja nezaposlenih lica.*
- *Povećanje prosječne neto plate i prosječne penzije u BiH. Realni rast plata veći zbog deflacije u BiH.*

⁷ Posmatra li se struktura ukupne proizvodnje električne energije u BiH za prvi kvartal 2014. godinu hidroelektrane su učestvovala sa 40,4%, dok je učešće termoelektrana 59,6% ukupne proizvodnje električne energije. Poređenja radi u prvom kvartalu 2013. godine u ukupnoj proizvodnji električne energije hidroelektrane su učestvovala sa 54,8%, dok je učešće termoelektrana iznosilo 45,2%.

⁸ NOSBiH „Izveštaj o tokovima električne energije na prijenosnoj mreži u BiH za mart 2014. godine“, april 2014. godine.

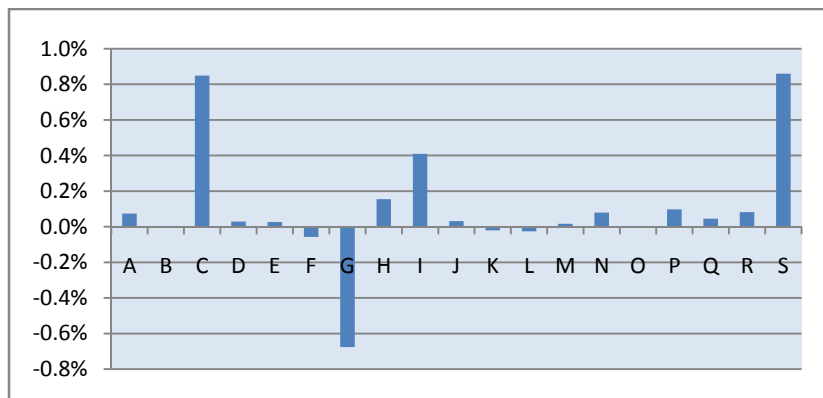
Zaposlenost

U K1 2014. godine na bh. tržištu rada primjetan je blagi oporavak. Prosječan broj zaposlenih lica u BiH je u K1 2014. godine iznosio 698,4⁹ hiljada, što je za 1,6% više u odnosu na isti period 2013. godine. Značajan doprinos sveukunom rastu broja zaposlenih je bio u okviru industrijske proizvodnje. Rast obima proizvodnje u prerađivačkoj industriji uticao je na povećanje broja zaposlenih u ovom odjeljku za 4,6% g/g. Broj zaposlenih je vidno uvećan u pojedinim uslužnim djelatnostima. Pored područja ostalih uslužnih djelatnosti koje je imalo veliki doprinos ukupnom rastu broja zaposlenih (grafikon ispod), broj zaposlenih je uvećan u područjima pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (9,6% g/g) i prevozu i skladištenju (3,2%). U područjima javne uprave i odbrane, obrazovanja i djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite broj zaposlenih lica se nije značajnije uvećavao.¹⁰

S druge strane, u pojedinim područjima djelatnosti u K1 2014. godine je registrovano smanjenje broja zaposlenih, a naročito u trgovini na veliko i malo, popravci motornih vozila i motocikala (3,7% g/g) i građevinarstvu¹¹ (1,2%), što je usporilo rast prosječnog broja zaposlenih u BiH. Ipak, stopa smanjenja broja zaposlenih u građevinarstvu je znatno sporija u odnosu na prethodne godine, što ukazuje na mogući postepeni prestanak smanjenja broja zaposlenih u spomenutoj djelatnosti.

Broj zaposlenih lica u FBiH je takođe uvećan za 0,9% i iznosi 438 hiljada. Kao i na bh. nivou, najveći porast broja zaposlenih je o područjima djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane i prerađivačke industrije. Ipak, broj zaposlenih lica u FBiH je smanjen u pojedinim područjima djelatnosti, a naročito u trgovini na veliko i malo, popravci motornih vozila i motocikala i građevinarstvu. U periodu pripreme ekonomskih trendova broj zaposlenih u RS nije objavljen. Međutim, prema stopama rasta broja zaposlenih u BiH i FBiH evidentno je da se broj zaposlenih u RS takođe povećao u prvom kvartalu 2014. godine.

Grafikon 6: Doprinosi rastu pojedinih područja djelatnosti¹² u K1 2014. godine (proc. poeni)

Izvor: Agencija za statistiku BiH, DEP kalkulacije

⁹ Privremeni podataka. Izvor: BHAS. Podaci o broju zaposlenih u BiH su revidirani za 2013. i 2014. godinu zbog obuhvatanja preduzetnika iz BD. S toga, poređenje sa ranijim godinama nije u potpunosti odgovarajuće.

¹⁰ Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje (-0,1% g/g), obrazovanje (1,1%), djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite (0,7%).

¹¹ Prema Saopštenju BHAS-a vrijednost izvršenih građevinskih radova bh. firmi u inostranstvu u K1 2014. godine je manja za 0,3% u odnosu na isti period 2013. godine, što može biti jedan od razloga smanjenja broja zaposlenih u građevinarstvu.

¹² A - Poljoprivreda, ribolov i šumarstvo, B - Vađenje ruda i kamena, C - Prerađivačka industrija, D - Proizv. i snabdijev. el. energijom, gasom, parom i klimatizacija, E - Snabdijev. vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije životne sredine, F - Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala, H - Prevoz i skladištenje, I - Djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo), J - Informacije i komunikacije, K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, L - Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, O - Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje, P - Obrazovanje, Q - Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne pomoći, R - Umjetnost, zabava i rekreacija, S - Ostale uslužne djelatnosti (djelatnosti članskih organizacija, popravak računara i predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo te različite lične uslužne djelatnosti koje nisu drugdje razvrstane u klasifikaciji).

Nezaposlenost

Paralelno sa povećanjem broj zaposlenih, u BiH se broj nezaposlenih lica u K1 2014. godine znatno sporije uvećao u odnosu na isti period 2013. godine (0,2%), dok je mjesečna stopa rasta od početka godine negativna. Prosječan broj nezaposlenih lica u BiH je u K1 2014. godine iznosio 555,6 hiljada. Navedeni podaci ukazuju na postepeni prestanak povećanja broja nezaposlenih lica pošto je broj nezaposlenih u martu smanjen u poređenju sa istim mjesecom 2013. godine (prvi put nakon 2009. godine).

U RS broj nezaposlenih lica je u posmatranom kvartalu smanjen za 3,7% g/g, i iznosi 149,5 hiljada. Najveće smanjenje broja nezaposlenih u RS je u kategorijama NKVi KV lica. U FBiH broj nezaposlenih se i dalje povećava (1,8% g/g) i iznosi 393,7 hiljada, ali po znatno sporijoj stopi rasta u odnosu na prošlu godinu. Takođe, mjesečne stope rasta u FBiH su negativne, što ukazuje na slabljenje rasta broja nezaposlenih u posmatranom entitetu. Broj novoprijavljenih lica na zavode za zapošljavanje u FBiH u K1 2014. godine je smanjen za 0,2% g/g, a sa zavoda je najviše objavljeno NKV lica. Administrativna stopa nezaposlenosti u BiH je u K1 2014. godine iznosila 44,3%.¹³

Plate

U BiH je u K1 2014. godine ostvaren skroman rast neto plata. Prosječna neto plata u BiH je u K1 2014. godine iznosila 829 KM i veća je za 0,9% u odnosu na isti period 2013. godine. Međutim, realni rast plata je brži u odnosu na nominalni rast zbog deflacije (tabela ispod). U mnogim područjima djelatnosti je registrovan rast neto plata, a naročito u područjima poslovanja nekretninama, informacijama i komunikacijama te vađenju ruda i kamena. Ipak, u pojedinim područjima djelatnosti neto plate su i dalje niže u poređenju sa prvim kvartalom 2013. godine, a naročito u djelatnosti prevoza i skladištenja, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (1,6% odnosno 2,6% respektivno). U područjima javne uprave i odbrane, obrazovanja i djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite zabilježen je umjeren rast neto plata u K1 2014. godine.¹⁴

Prosječne neto plate u entitetima su takođe ostvarile pozitivan nominalni i realni rast. U FBiH prosječna neto plata je u posmatranom kvartalu iznosila 834 KM uz nominalni rast od 0,8% g/g. Iako je u RS registrovan brži nominalni rast plata (1,1%) u odnosu na FBiH, prosječna neto plata u ovom entitetu je i dalje niža i iznosi 816 KM.

Tabela 1: Nominalni i realni rast prosječnih neto plata u BiH (poređenje g/g)

	BiH	FBiH	RS
Nominalni rast			
I-III 2012.	1,8%	1,8%	1,8%
I-III 2013.	-0,2%	0,2%	-1,3%
I-III 2014.	0,9%	0,8%	1,1%
Realni rast			
I-III 2012.	-0,6%	-0,5%	-0,6%
I-III 2013.	-1,0%	-0,4%	-2,3%
I-III 2014.	2,5%	2,3%	2,9%

Izvor: Agencija za statistiku BiH, entitetske agencije za statistiku, DEP kalkulacije

¹³ Administrativna stopa nezaposlenosti predstavlja odnos broja nezaposlenih i ukupne radne snage. Izvor podataka BHAS, entitetski zavodi za zapošljavanje i zavod za zapošljavanje BD.

¹⁴ Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje (2% g/g), obrazovanje (0,8%), djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite (1,3%).

Penzije

Kao i prethodnih godina broj penzionisanih lica u BiH se nastavio uvećavati. Prosječan broj penzionera u BiH u K1 2014. godine je iznosio 630¹⁵ hiljada, što je za 1,6% više u odnosu na isti period 2013. godine. U K1 2013. godine u BiH su povećane penzije (4,6% g/g), što je posljedica uvećanja penzija u oba entiteta.

Prihodi od doprinosa za PIO su veći u poređenju sa istim periodom 2013. godine (3,7%¹⁶ g/g). U FBiH prosječna penzija u K1 2014. godine je iznosila 365 KM i veća je za 4,2% g/g.¹⁷ U RS prosječna penzija u posmatranom kvartalu je iznosila 332 KM i veća je za 5,4% g/g.¹⁸ Realni rast penzija u BiH je bio veći zbog deflacije u prvom kvartalu 2014. godine. Time je prosječna penzija u BiH u posmatranom periodu iznosila 352¹⁹ KM.

Penzioni fondovi u BiH su od januara 2014. godine takođe povećali minimalne penzije koje iznose 326,2 KM u FBiH i 169,3 KM u RS. U strukturi penzija nije bilo promjena u prvom kvartalu, odnosno najveći broj penzija su starosne, a potom porodične i invalidske.

Tabela 2: Nominalni i realni rast prosječnih penzija u BiH (poređenje g/g)

	BiH	FBiH	RS
Nominalni rast			
I-III 2012.	2,0%	4,0%	-1,5%
I-III 2013.	-0,5%	-0,6%	-0,3%
I-III 2014.	4,6%	4,2%	5,4%
Realni rast			
I-III 2012.	-0,4%	1,7%	-3,8%
I-III 2013.	-1,3%	-1,2%	-1,3%
I-III 2014.	6,3%	5,7%	7,2%

Izvor: Entitetski penzioni fondovi, DEP kalkulacije

¹⁵ Podatak je zbir ukupnog broja penzionera u oba penzionera fonda u BiH bez obzira na mjesto prebivališta lica koja primaju penzije.

¹⁶ Izvor: entitetski penzioni fondovi (stopa rasta se odnosi na K1 2014. i jednaka je u oba entiteta).

¹⁷ Vlada FBiH dala je saglasnost Federalnom zavodu MIO/PIO da utvrdi nove koeficijente za isplatu penzija, odnosno da poveća penzije za 5% od januara 2014. godine.

¹⁸ Vlada RS je donijela Odluku o vanrednom usklađivanju opšteg boda i penzija za 2% od januara 2014. godine.

¹⁹ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta u ukupnom broju penzionera. Entitetske prosječne penzije se odnose na sve isplaćene penzije bez obzira na mjesto prebivališta penzionera.

II. JAVNE FINANSIJE

Izvršenje budžeta konsolidovane BiH u prvom tromjesečju 2014.god.

Prema konsolidovanom operativnom izvještaju OMA-e za prvo tromjesečje 2014. godine, opšta vlada bilježi rast javnih prihoda od 8,5%, praćen povećanjem javnih rashoda od 7,5% , čime je ostvaren balans javnih finansija.

Ipak, obzirom da pomenuti izvještaj OMA-e ne uključuje JP direkcije cesta i autocesta kroz koja se odvija preko polovice javnih radova čini se da opšta vlada ipak bilježi određeni deficit. Na to posebno ukazuje dvocifreni rast niskogradnje u građevinarstvu gdje cestovna i druga infrastruktura igra glavnu ulogu.

Rast prihoda se uglavnom manifestovao kroz značajan rast indirektnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda. S druge strane, povećanje tekućih rashoda od 6,8% je ostvareno prije svega kroz rast socijalnih davanja i izdataka za materijal i usluge od približno 4%.

Ipak najveći dio povećanja se odnosio na nerazjašnjenu stavku transfera i grantova između različitih nivoa vlasti koja je zabilježila desetostruko povećanje. S druge strane, plate zaposlenih bilježe skroman rast od 1,5% uz smanjenje ostalih rashoda od 9,5%.

Javni prihodi

Jačanje ekonomskog rasta, rast uvoza, te skroman rast povrata su ponajviše doveli do povećanja sredstava na JR UIO raspoloživih za budžete od 8,1% u prvom kvartalu 2014. S druge strane, negativan efekat na prihode je imala deflacija (1,6%) kojom se umanjena poreska osnovica prije svega PDV-a.

Iako je ovo značajan napredak nakon dvije godine negativnog rasta, skok obaveza izmirivanja vanjskog duga od 51% je na žalost u velikoj mjeri opteretio raspodjelu sa JR. Tako da su preostali budžetski prilivi nakon servisiranja rasli za svega 3,8% (g/g).

Drugim riječima, čak 12,6% sredstava namijenjenih budžetima se automatski preusmjerava na servisiranje duga. Na poseban oprez upućuju poreske prijave prema kojima PDV bilježi blago smanjenje od 0,3% što je potpuno suprotno u odnosu na neto prihode od PDV koji bilježe rast od 9,5%.

Ovo ukazuje na značajan porast poreskih kredita obveznika, ali i na moguće intenziviranje povrata PDV-a u narednom periodu. U svakom slučaju, ovdje je potrebna posebna pažnja obzirom da je u prvom tromjesečju PDV činio 6/7 ukupnog rasta neto prihoda od indirektnih poreza.

Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza- Rast (g/g) u % ako nije drugačije naznačeno

	2013.	2011	2012	2013	2014	2014		
	Strukt.	Jan-mar				jan	feb	mar
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	6,3	-0,1	0,2	6,1	-2,3	16,8	5,4
Povrati	16,9	21,2	0,2	12,8	1,9	-5,0	-0,3	11,4
Neto prihodi - prikupljeno	83	4,0	-0,1	-2,1	7,1	-1,7	21,2	4,0
PDV	53	5,0	0,5	-1,9	9,5	1,9	22,5	5,6
Carine	4	-7,4	-18,5	-5,6	12,8	2,1	26,1	9,6
Akcize	22	7,9	2,8	-2,5	4,2	-2,3	12,9	5,1
Putarine	5	-5,3	-1,3	-0,1	12,7	9,5	22,7	7,2
Ostali prihodi	0	-2,7	-1,7	1,9	-2,7	9,8	10,7	-18,5
Neusklađeni prihodi	0	-67,2	-70,4	99,9	-79,8	-100,0	99,1	-100,0
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	6,3	0,0	0,1	6,6	-2,5	15,7	8,0
Minimalne rezerve	17,1	20,7	0,2	12,6	0,6	-4,8	-0,1	6,8
Budžeti	82,9	4,1	-0,1	-2,1	8,1	-2,0	19,9	8,3
Servisiranje vanjskog duga	11,6	12,9	37,2	47,5	50,9	59,5	19,4	56,0
FBiH	7,5	12,5	37,8	51,0	47,9	70,7	22,9	48,7
RS	4,0	13,7	36,1	41,1	56,5	44,5	14,5	70,9
BD	0,0	-3,2	19,7	474,5	0,0	0,0	0,0	1,0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	71,3	3,5	-2,8	-7,2	3,8	-4,2	19,9	-3,2
Institucije BiH	12,7	0,0	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
FBiH	37,2	3,2	-6,0	-7,7	5,6	-4,6	25,2	-2,3
RS	18,9	5,9	-2,8	-11,0	2,4	-6,1	23,5	-9,2
BD	2,4	4,9	-1,5	-2,9	9,7	-2,5	24,3	10,2

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

Direktni porezi, doprinosi, te ostale takse, kazne i naknade su takođe zabilježili rast na nivou BiH od 6,6% u prvom tromjesečju 2014 godine. Najzaslužniji za to je bio godišnji rast prihoda od doprinosa (3,7%), te ostalih taksi, kazni i naknada (25,2%) i to kao rezultat povećanja u oba entiteta. Prio tome su takse kazne i naknade su ostvarile veoma značajan rast od 40,9% u RS.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl

Naziv prihoda	FBiH jan-mar			RS jan-mar			BiH jan-mar		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2013	2014		2013	2014		2013	2014	
Direktni porezi	140,8	148,8	5,6	111,0	114,1	2,9	251,8	262,9	4,4
Porez na dohodak	66,4	69,4	4,5	59,6	56,8	-4,6	125,9	126,2	0,2
Porez na dobit	50,6	53,6	5,8	45,6	52,3	14,6	96,2	105,9	10,0
Porezi građana	23,5	25,4	8,4	3,4	2,5	-27,0	26,9	27,9	3,9
Ostali porezi	0,3	0,3	8,5	2,4	2,5	6,4	2,7	2,9	6,6
Ostale takse, kazne i naknade	105,5	121,4	15,1	68,6	96,6	40,9	174,1	218,0	25,2
Doprinosi	627,3	650,2	3,6	294,3	305,2	3,7	921,6	955,4	3,7
PIO	345,7	358,6	3,7	161,1	171,6	6,5	506,8	530,1	4,6
Zdravstvo	252,9	261,4	3,4	112,1	112,1	0,0	364,9	373,5	2,3
Nezaposleni	28,7	30,2	5,1	8,2	8,3	2,3	36,9	38,6	4,5
Dječija zaštita	-	-	-	12,0	12,3	2,4	12,0	12,3	2,4
Zapošljavanje invalida	-	-	-	0,9	0,9	-1,4	0,9	0,9	-1,4
UKUPNO	873,6	920,4	5,3	473,8	516,0	8,9	1.347,4	1.436,3	6,6

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

III. CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR

Cijene u BiH

- U BiH u K1 2014. je registrovano smanjenje cijena. Niže cijene u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, transporta, odjeće i obuće su najviše doprinijele deflaciji u BiH.

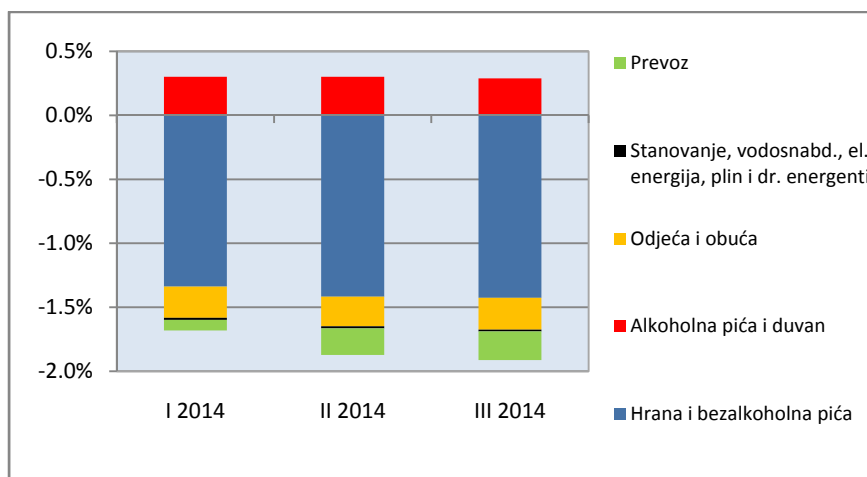
U prvom kvartalu 2014. godine u BiH je zabilježena deflacija od 1,6% g/g. Niže svjetske cijene energenata i hrane imale su uticaja na razvoj cijena u BiH. Cijena nafte na svjetskom tržištu u K1 2014. godine je bila niža za 4,4%, dok je cijena hrane bila niža za 2,4%.²⁰ Ipak, primjećuje se da cijene hrane postepeno počinju da rastu u 2014. godini poređenjem cijena m/m. U BiH u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića cijene su smanjene za 4,1% g/g. Smanjenju cijena hrane su doprinijeli gotovo svi pododjeljci. Niže cijene nafte su uticale na smanjenje cijena u odjeljku prevoza (1,2% g/g). Cijene goriva i maziva za lična vozila u prvom kvartalu su smanjene za 2,5% g/g.

Pored spomenutih odjeljaka značajan doprinos deflaciji u BiH je imao odjeljak odjeće i obuće sa smanjenjem cijena od 5,2% g/g. Niže cijene su zabilježene i u odjeljcima zdravstva, namještaja, kućanskih uređaja i redovnog održavanja kuće, što je sveukupno doprinijelo opštem smanjenju cijena u BiH.

U prvom kvartalu 2014. godine nije bilo značajnih izmjena cijena komunalija. Cijene električne energije, vode i gasa nisu se mijenjale u posmatranom kvartalu, pa u odjeljku stanovanja, vodosnabdijevanja, el. energije, plina i dr. energenata nije bilo značajnije promjene cijena.

Jedini odjeljak sa registrovanim bržim rastom cijena je alkoholna pića i duvan (5,8% g/g). Povećanje akciza na cigarete od januara 2014. godine, kao posljedica usklađivanja sa EU legislativom, je uticalo na poskupljenje cigareta u BiH.²¹

Grafikon 7: Doprinosi pojedinih odjeljaka promjeni ukupnog CPI indeksa (pp)

Izvor: BHAS, DEP kalkulacije

²⁰ Za naftu je posmatran indeks crude oil, dated Brent. Za hranu je posmatran indeks hrane. Izvor: MMF baza podataka.

²¹ Prema Odluci Uprave za indirektno oporezivanje o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete za 2014. godinu posebna akciza na cigarete se uvećava na 0,90 KM za pakovanje cigareta od 20. komada, a minimalna akciza iznosi 2,09 KM za pakovanje cigareta od 20. komada. Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje.

Monetarni sektor u BiH

Monetarni sektor u prvom kvartalu 2014. godine karakteriziraju slična kretanja onima koja su zabilježena krajem prošle godine, tj. pozitivan godišnji rast depozita domaćih sektora kao i gotovine. Nastavljeni rast gotovine izvan banaka i depozita koji ulaze u sastav novčane mase, rezultiralo je povećanjem ukupne novčane mase od 6,8% g/g. Ukupna novčana masa dosegla je iznos od 16,2 mlrd. KM.

Tabela 5: Kretanje monetarnih agregata u BiH (u mil. KM, na kraju razdoblja)

Razdoblje	Pričuvni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	Ukupna novčana masa
	1	2	3	4=2+3
K1 2012	5.463,5	6.075,5	8.232,0	14.307,4
K1 2013	5.641,2	6.242,4	8.884,4	15.126,9
K1 2014	6.307,2	6.665,3	9.489,4	16.154,7
	Stopa rasta g/g			
K1 2012	-2,0%	4,4%	4,9%	4,6%
K1 2013	3,3%	2,7%	7,9%	5,7%
K1 2014	11,8%	6,8%	6,8%	6,8%

Izvor: Centralna banka BiH

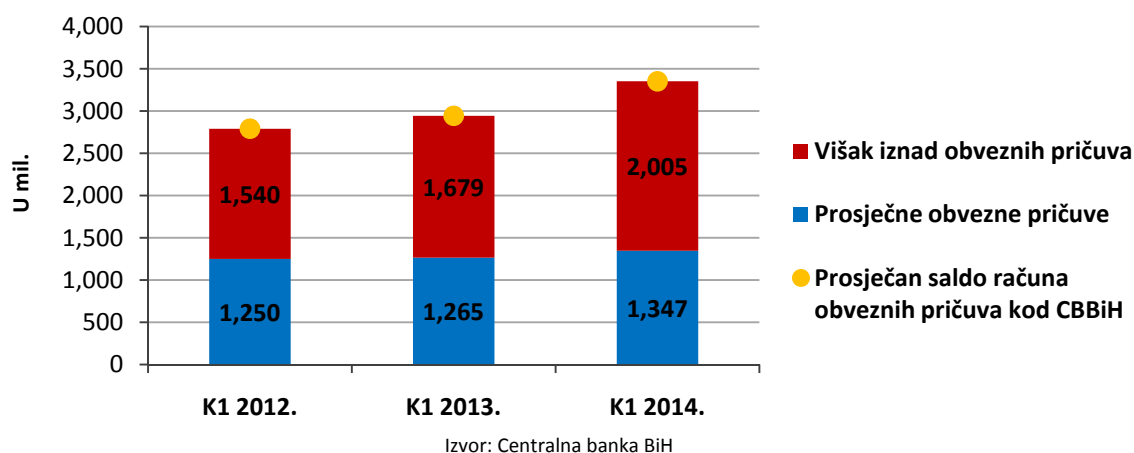
Rast depozita banaka kod monetarnih vlasti (pričuva banaka kod CBBiH) zajedno s rastom gotovine izvan monetarnih vlasti dovelo je do povećanja pričuvnog novca, što se vidi i u tabeli iznad. Kako pričuvni novac ima brži godišnji rast od rasta ukupne novčane mase, nastavljeno je i usporavanje novčane multiplikacije. Novčana multiplikacija u prvom kvartalu 2014. godine iznosila je 2,56, a u istom razdoblju prošle godine iznosila je 2,68.

Budući da je prisutna deflacija, može se pretpostaviti da je i potražnja za novcem smanjena, odnosno da je brzina optjecaja novca usporenija.

Prosječan saldo računa obveznih pričuva za prva tri mjeseca tekuće godine iznosio je 3,4 mlrd. KM i veći je za čak 408,4 mil. KM, tj. 13,9% g/g. Stope obveznih pričuva nisu se mijenjale u promatranom razdoblju²². Implicitna stopa obvezne pričuve iznosila je 21,3%.

²² Stopa obvezne pričuve na depozite i pozajmljena sredstva s ugovorenim rokom dospeljeća do jedne godine i dalje je 10%, dok je na depozite i pozajmljena sredstva s ugovorenim rokom dospeljeća preko jedne godine iznosi 7%.

Grafikon 8: Prosječan saldo računa obveznih pričuva

Devizne pričuve

Na godišnjoj razini bruto devizne pričuve ostvarile su rast od 9,8%. Međutim, poredeći s krajem 2013. godine zabilježen je pad od 1,6% iz razloga što su u prvom kvartalu 2014. godine izostali faktori koji su u 2013. godini imali pozitivan učinak na rast deviznih pričuva, a to je pozitivan rast izvoza, a negativan rast uvoza g/g, kao i primitak četiri tranše MMF po osnovu Stand by aranžmana. U prvom kvartalu 2014. godine rast uvoza g/g ima pozitivan predznak, a izostala je tranša MMF zbog ne ispunjenja uvjeta od strane BiH.

Tabela 6: Struktura deviznih pričuva (u mil. KM na kraju razdoblja)

Razdoblje	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Ukupno
K1 2013.	234	2	75	2254	0	3766	6331
K1 2014.	175	3	73	1504	0	5199	6954
Učešće u deviznim pričuvama							
K1 2013.	4%	0%	1%	36%	0%	59%	100%
K1 2014.	3%	0%	1%	22%	0%	75%	100%
Stopa rasta g/g							
K1 2014.	-25%	24%	-3%	-33%	-	38%	10%

Izvor: Centralna banka BiH

Nastavljen je trend investiranja u vrijednosne papire, pa je tako njihovo učešće iznosilo 74,8%, dok je u istom razdoblju prošle godine iznosilo 59,5%. Potom slijede depoziti nerezidenata čije je učešće iznosi 21,6%. Zlato i specijalna prava vučenja imaju zanemarivo učešće u bruto deviznim pričuvama u odnosu na dvije prethodno pomenute stavke.

Razina deviznih pričuva bila je dovoljna da se ispoštuju zahtjevi valutnog odbora, odnosno pokrivenost pričuvnog novca (M0) deviznim pričuvama iznosila je 110,3%, dok je pokrivenost

novčane mase iznosila 43,0%. Također, devizne pričuve bile su dovoljne za financiranje 5,7 mjeseci²³ prosječnog uvoza roba i usluga u BiH.

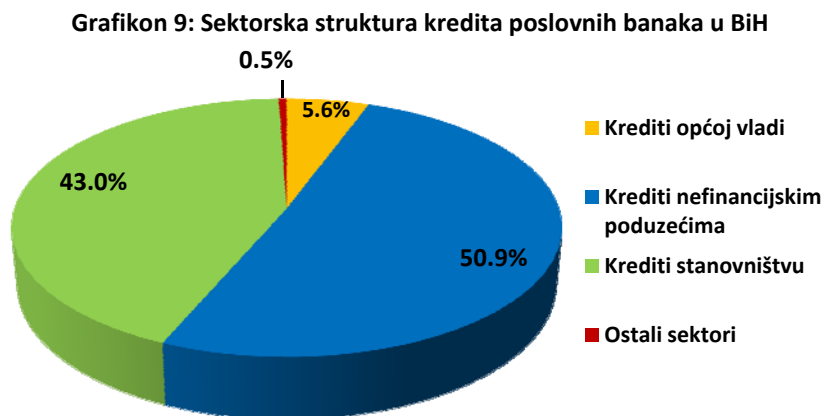
Bankarski sektor u BiH

Ekonomija BiH u prva tri mjeseca 2014. godine zabilježila je nešto pozitivnija kretanja u odnosu na prošlu godinu, odnosno ostvaren je pozitivan godišnji rast industrijske proizvodnje, vanjskotrgovinske razmjene, prometa distributivne trgovine i građevinarstva. Na tržištu rada zabilježena je i manja stopa rasta broja zaposlenih (1,6% g/g), kao i stagnacija broja nezaposlenih osoba (0,2% g/g). Kreditna aktivnost banaka odraz je općeg stanja u ekonomiji, tj. kretanja su pozitivna, ali skromna.

Unatoč tome, bh. bankarski sektor ostvario je dobitak u prva tri mjeseca 2014. godine. Za razliku od kraja godine kada je bh. bankarski sektor ostvario gubitak, u prvom kvartalu 2014. godine bh. bankarski sektor ostvario je pozitivan financijski rezultat od 64,2 mil. KM²⁴. Ukupni prihodi zabilježili su rast od 3,2% prvenstveno zahvaljujući rastu operativnih prihoda kao što su naknade za izvršene usluge i ostali operativni prihodi. S druge strane, došlo je do značajnog usporavanja ukupnih rashoda prvenstveno zbog pada kamatnih rashoda kao što su kamate na depozite.

Aktiva banaka prema konsolidiranoj bilanci²⁵ poslovnih banaka za prvi kvartal 2014. godine iznosila je 23,3 mlrd. KM i zabilježila je povećanje od 4,4% g/g. Najveći doprinos rastu ukupne aktive banaka dali su potraživanja od domaćih sektora (2,7 postotnih bodova), a zatim i pričuve (2,3 p.b.), dok je inozemna aktiva dala negativan doprinos rastu (-0,6 p.b.). Inozemna aktiva zabilježila je negativan rast od 5,6% g/g prvenstveno zbog povlačenja prenosivih depozita u stranoj valuti. Na strani pasive sve stavke, izuzev kredita i inozemne pasive, zabilježile su pozitivan rast.

Kreditna aktivnost i dalje je slaba. Ukupni krediti u prvom kvartalu 2014. godine iznosili su 16,6 mlrd. KM i veći su 3,8% g/g. Struktura ukupnih kredita gotovo je nepromijenjena u odnosu na prošlu godinu.

Izvor: Centralna banka BiH

Kreditni nefinancijskim poduzećima u promatranom razdoblju iznosili su 8,5 mlrd. KM, što je svega 2,0% veći iznos u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Krediti stanovništvu bilježe nešto brži rast

²³ Izvor podataka za uvoz roba i bruto devizne pričuve je CBBiH. Budući da za vrijeme izrade ovog izvješća platna bilanca za K1 2014. godine nije bila objavljena, za uvoz usluga korištena je projekcija DEP-a.

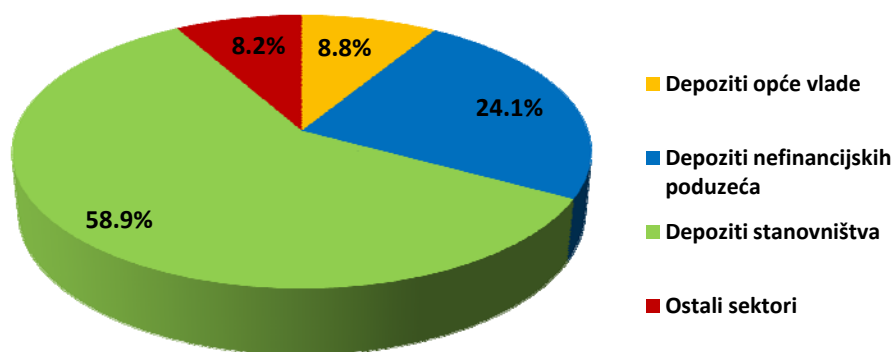
²⁴ Ukupan financijski rezultat, ukupni prihodi i rashodi i ostali podaci iz izvješća o dobitku i gubitku su nekonsolidirani podaci. Izvor: entitetske agencije za bankarstvo.

²⁵ Podaci iz bilance stanja, kao i podaci o kreditima i depozitima su konsolidirani. Izvor: CBBiH.

od kredita nefinancijskim poduzećima (5,4% g/g) i na kraju prvog kvartala iznosili su 7,2 mlrd. KM. Krediti općoj vladi iznosili su 929,6 mil. KM, a stopa promjene iznosila je 11,2% g/g.

Ukupni depoziti u promatranom razdoblju iznosili su 14,4 mlrd. KM i veći su za 7,1% g/g. Također, i na strani depozita nije se bitnije mijenjala struktura po sektorima u odnosu na prošlu godinu.

Grafikon 10: Sektorska struktura depozita poslovnih banaka u BiH

Izvor: Centralna banka BiH

Tradicionalno, najveći doprinos rastu ukupnih depozita dali su depoziti sektora stanovništva. Ovi depoziti na kraju prvog kvartala iznosili su 8,5 mlrd. KM, a stopa promjene iznosila je 7,8% g/g. Neto štednja²⁶ ovog sektora uvećala se za 246,4 mil. KM zbog bržeg rasta depozita u odnosu na plasirane kredite ovom sektoru. Kao što je već u prethodnim izvješćima spominjano, slab ekonomski rast (ili odsutnost rasta) i loša situacija na tržištu rada doveli su do toga da je stanovništvo veoma oprezno kada je u pitanju potrošnja, odnosno sklonije je štednji.

S druge strane, sektor nefinancijskih poduzeća je finansijski deficitaran sektor, odnosno ostvaruje negativnu neto štednju u iznosu od 5,0 mlrd. KM. Depoziti ovog sektora za prvi kvartal 2014. godine iznosili su 3,5 mlrd. KM i zabilježili su povećanje od 6,0% g/g.

Nakon šest godina, depoziti opće vlade prvi put su ostvarili pozitivan godišnji rast. U prvom kvartalu 2014. godine iznosili su 1,3 mlrd. KM i veći su za 6,5% g/g. Ostali sektori ukupno su imali 1,2 mlrd. KM depozita na bh. bankama.

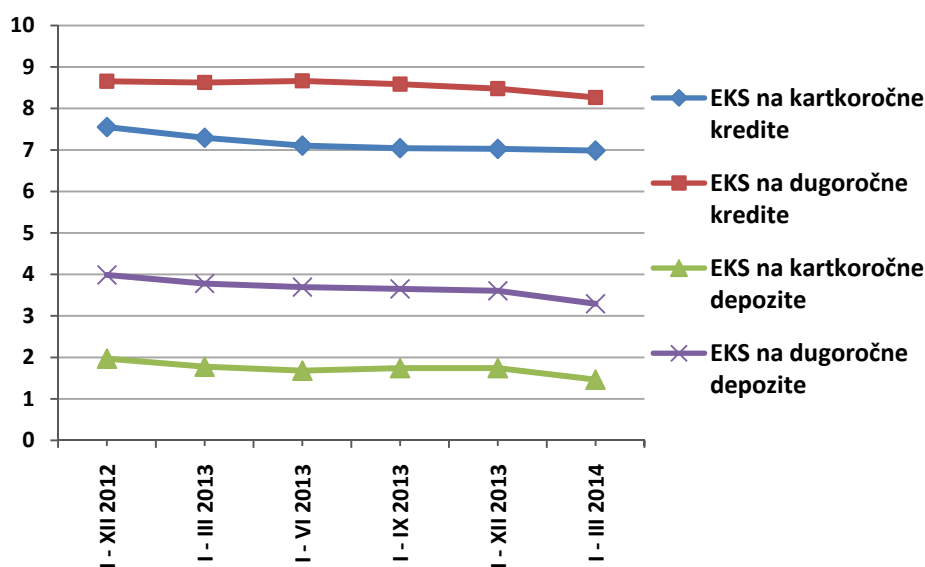
I aktivne i pasivne kamatne stope smanjene su u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Ukupna ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa na kredite iznosila je 7,60% i manja je za 0,22 postotna boda u odnosu na prvi kvartal 2013. godine²⁷. Ukupna ponderirana prosječna EKS na depozite iznosila je 2,5% i manja je za 0,29 p.b. u odnosu na isto razdoblje prošle godine²⁸. Promatrajući kamatne stope prema ročnosti, i kratkoročne i dugoročne EKS na kredite i depozite zabilježile su smanjenje što je prikazano i na sljedećoj slici.

²⁶ Neto štednja predstavlja razliku između depozita i kredita određenog sektora.

²⁷ Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne kredite za cijelu BiH (kao i kratkoročna i dugoročna EKS za BiH) dobivena je ponderiranim prosjekom ukupne efektivne kamatne stope na kredite za RS i ukupne efektivne kamatne stope na kredite u FBiH. Kao ponderi su korištena učešća ukupnih novoodobrenih kredita u FBiH i RS u ukupnim novoodobrenim kreditima u BiH. U novoodobrenim kreditima u određenom razdoblju uključeni su i prolongirani i restrukturirani krediti, kao i prekoračenja po računima. Podaci o iznosu kredita i kamatnih stopa po entitetima dobiveni su od entitetskih agencija za bankarstvo. Podaci o kamatnim stopama koje objavljuje CBBiH nalaze se u Dodatku.

²⁸ Pogledati objašnjenje u prethodnoj fusnoti. Umjesto kredita, korišteni depoziti.

Grafikon 11: Kretanje kratkoročnih i dugoročnih EKS na kredite i depozite

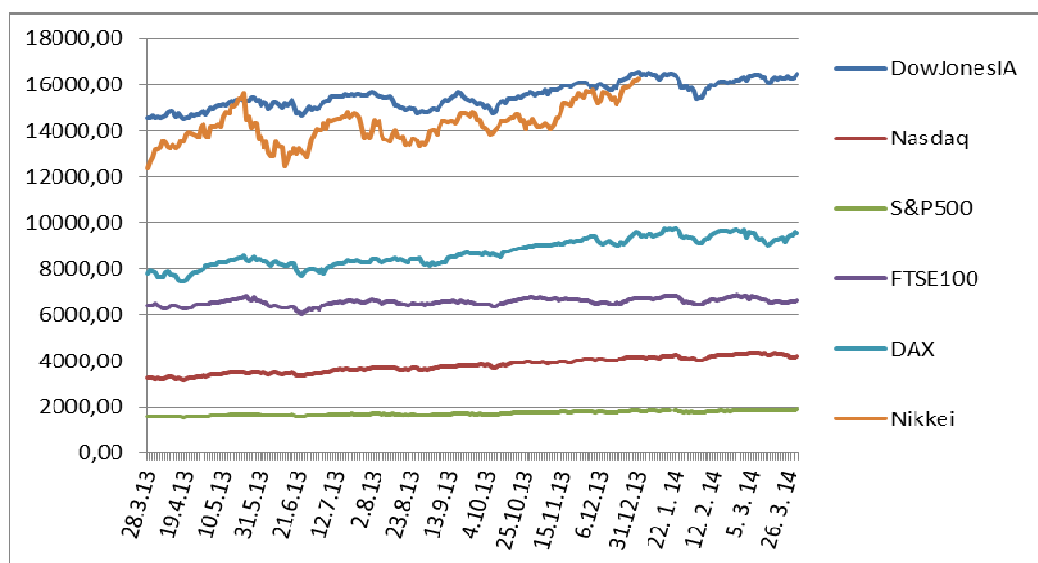

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Tržište kapitala u BiH

- Glavni berzanski indeksi u svijetu su krajem 2013. godine počeli rast koji se nastavio uz manje oscilacije do kraja prvog kvartala 2014. godine.
- Ukupni promet na BiH berzama u prvom kvartalu 2014. godini je iznosio 180,9 miliona KM, što predstavlja minimalan pad prometa od 6,2% u odnosu na promet u 2013. godini.
- Berze u zemljama okruženja na kraju prvog kvartala 2014. godine bilježe lagani pad kapitalizacije u odnosu na kraj 2013. godine „Zagrebačka burza“ ostvaruje rast od 1,5%, dok „Beogradska berza“ ostvaruje minimalan pad od 0,5%.
- Ukupna tržišna kapitalizacija „Sarajevske berze“ i „Banjalučke berze“ („SASE“ i „BLSE“) na kraju prvog kvartala 2014. godine iznosila je 8,3 milijardi KM i bilježi takođe pad od 5,9% u odnosu na kraj 2013. godine.
- Na „Sarajevskoj berzi“ je indeks investicijskih fondova „BIFX“ u na kraju prvog kvartala 2014. godine zabilježio minimalan pad vrijednosti od 2,3% dok je vrijednost indeksa „SASX-10“ je pala za 10,5% u odnosu na vrijednost u istom periodu prošle godine.
- Na „Banjalučkoj berzi“ je indeks investicijskih fondova „FIRS“ ostvario minimalan rast od 4,7% u odnosu na isti period prošle godine dok je vrijednost „BIRS“ pala za 13% a „ERS-10“ pala za 17%.

Grafikon 12: Kretanje najvažnijih indeksa na svjetskim tržištima

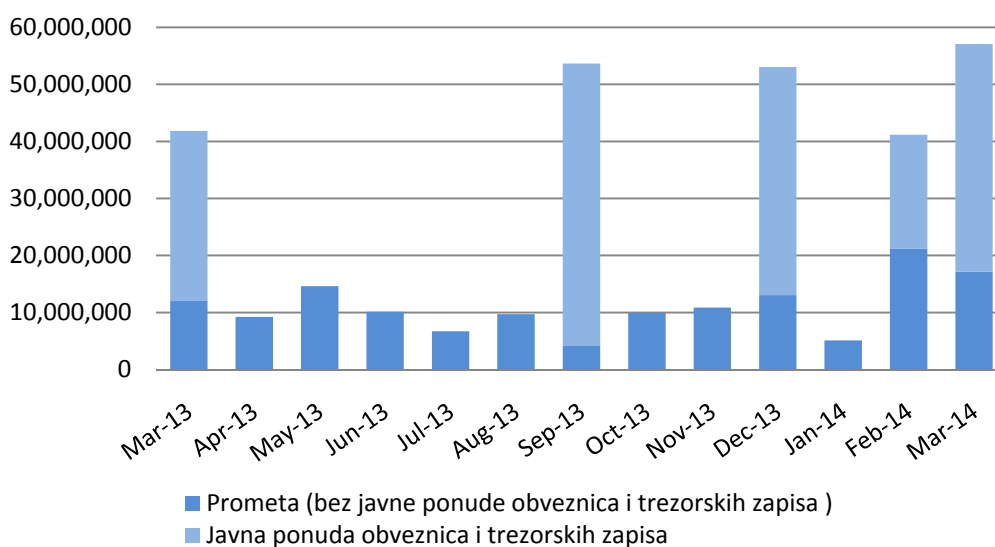

Izvor: „WSJ, NYSE,S&P, FTSE, Deutsche boerse,Nikkei“

Ukupni promet

Ukupni promet na BiH berzama u prvom kvartalu 2014. godini je iznosio 180,9 miliona KM, što predstavlja minimalan pad prometa od 6,2% u odnosu na promet u 2013. godini. Ukupan promet na „SASE“ u prvom kvartalu 2014. godine je iznosio 103,3 miliona KM što čini 57,1% od ukupnog prometa u BiH, te je ostvario rast od 53,4% u odnosu na promet u istome periodu u 2013. godini. Najveći promet kod kompanija je ostvaren dionicama „BH Telecom“ d.d. Sarajevo u iznosu od 2,2 miliona KM i „JP Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo sa 1 milion KM. U prvome kvartalu putem Sarajevske berze-burze, prodajom trezorskih zapisa ostvaren je promet u ukupnom iznosu od 59,9 miliona KM, što ujedno čini 57,9% prometa na „SASE“.

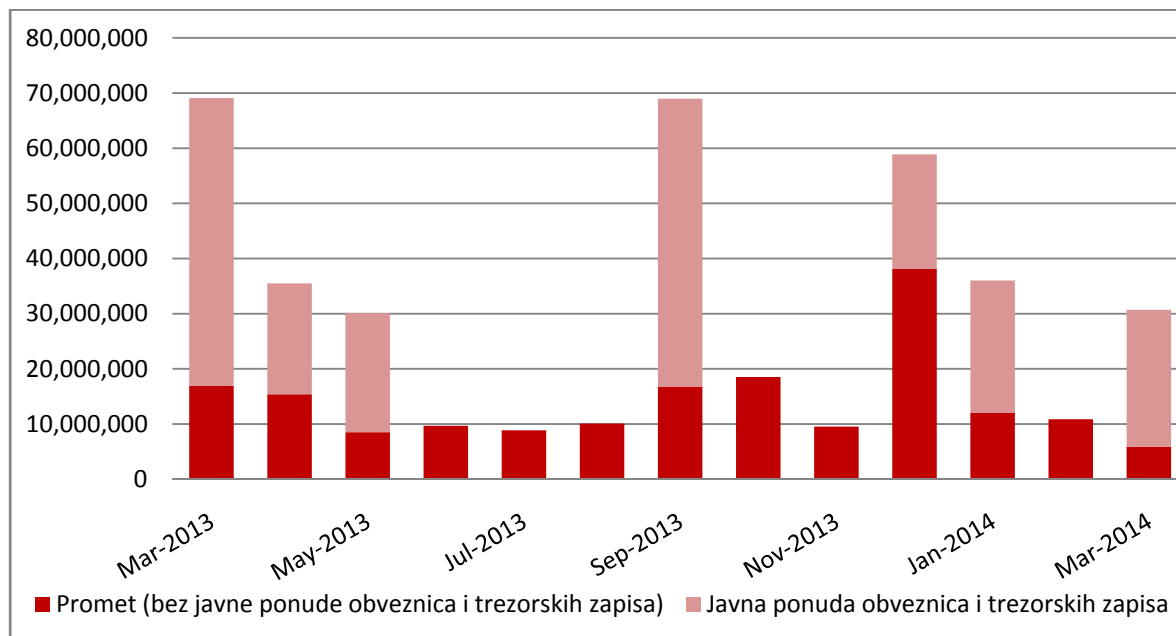
Grafikon 13: Ukupan promet ostvaren na SASE 01.01.- 31.03.2014.godine

Izvor: „SASE“

Na „BLSE“ je ukupan promet bio 77,6 miliona KM što čini 42,9% ukupnog prometa u BiH uz pad od 38,2% u odnosu na isti period prošle godine. Od ovoga iznosa 48,9 miliona KM je ostvareno prodajom „Trezorskih zapisa RS“, što čini 62,9% prometa na „BLSE“ u prvom kvartalu 2014. godine. Najveći promet ostvaren dionicama „Telekom Srpske“ A.D. Banja Luka 4,5 miliona.

Grafikon 14: Ukupan promet ostvaren na BLSE 01.01.-31.03.2014.godine

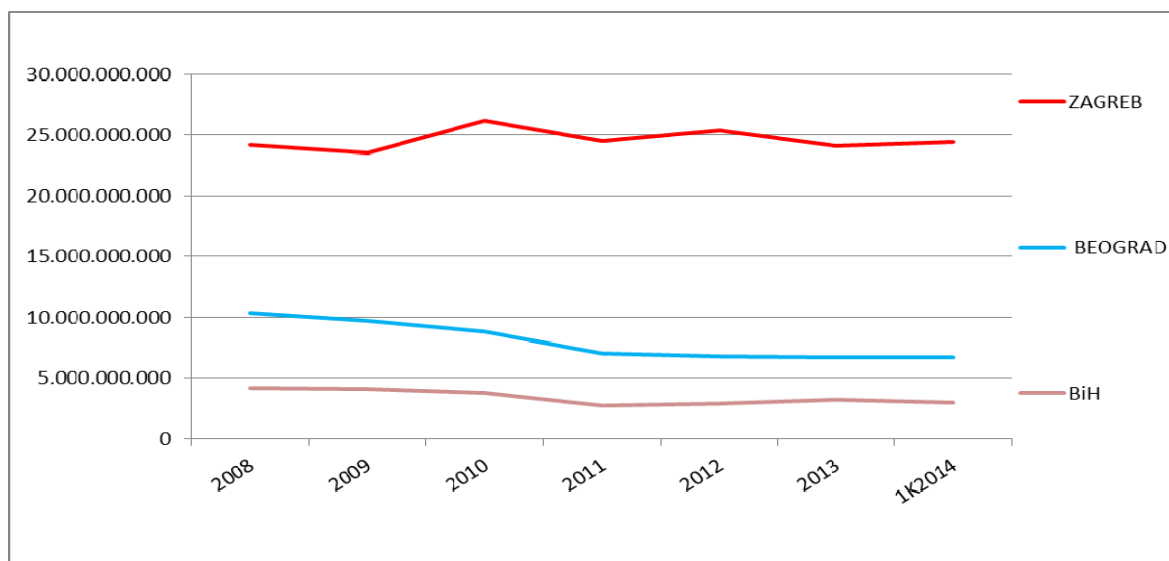

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

Tržišna kapitalizacija

Berze u zemljama okruženja na kraju prvog kvartala 2014. godine bilježe lagani pad kapitalizacije u odnosu na kraj 2013. godine kao pokazatelj pada vrijednosti dionica kompanija kojima se trguje i ukupnog ostvarenog prometa na tržištima u Hrvatskoj i Srbiji. „Zagrebačka burza“ ostvaruje rast od 1,5%, dok „Beogradska burza“ ostvaruje minimalan pad od 0,5%.

Grafikon 15: Tržišna kapitalizacija u milionima EUR u zemljama iz okruženja

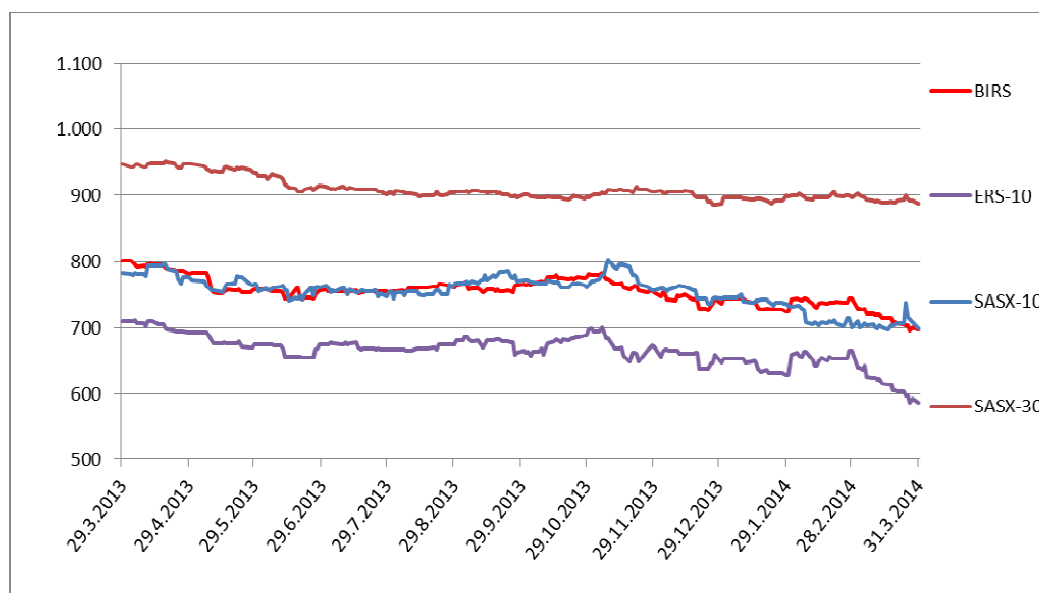
IZVOR: „Zagrebačka burza“, Beogradska burza“, „Sarajevska burza“, „Banjalučka burza“ i „Hrvatska Narodna Banka“, „Narodna Banka Srbije“ i „Centralna Banka BiH“

Ukupna tržišna kapitalizacija „Sarajevske berze“ i „Banjalučke berze“ („SASE“ i „BLSE“) na kraju prvog kvartala 2014. godine iznosila je 8,3 milijardi KM i bilježi takođe pad od 5,9% u odnosu na kraj 2013. godine. Vrijednosti kapitalizacije na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) na kraju prvog kvartala 2014. godine poredeći sa vrijednosti na kraju prošle godine bilježi pad od 8,4%. Dok kapitalizacija na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) bilježi pad od 2,7%.

Indeksi

Na „Sarajevskoj berzi“ je indeks investicijskih fondova „BIFX“ u na kraju prvog kvartala 2014. godine zabilježio minimalan pad vrijednosti od 2,3% dok je vrijednost indeksa „SASX-10“²⁹ je pala za 10,5% u odnosu na vrijednost u istom periodu prošle godine. Vrijednost indeksa primarnog slobodnog tržišta „SASX-30“ je takođe zabilježila minimalan pad vrijednosti od 6,5%. Na pad indeksa „SASX-10“ je najviše utjecao pad vrijednosti dionica firmi „IK Banka“ d.d Zenica od 11,9% i „Energoinvest d.d. Sarajevo“ od 11,8% te „Fabrika duhana Sarajevo“ d.d Sarajevo od 10,7%.

Grafikon 16: Indeksi najuspješnijih kompanija na Sarajevskoj i Banjalučkoj berzi (SASX-10, SASX-30 i BIRS) i indeks preduzeća iz sistema Elektroprivrede RS-a (ERS-10)

Izvor: SASE i BLSE

Na „Banjalučkoj berzi“ je indeks investicijskih fondova „FIRS“ ostvario minimalan rast od 4,7% u odnosu na isti period prošle godine dok je vrijednost „BIRS“ pala za 13% a „ERS-10“ pala za 17%. U strukturi indeksa „BIRS“ najveći pad vrijednosti dionica je imala emitent „Refinerija nafte“ A.D. Brod od 25%. Najviše utjecaja na pad indeksa „ERS-10“ (preduzeća iz sistema elektroprivrede RS) su imali pad vrijednosti dionica „Elektrohercegovina AD Trebinje“ od 45,5% i „RITE Gacko“ A.D. Gacko od 20,6%. Vrijednost indeksa listiranih na Bečkoj berzi bosanskog indeksa „BATX“³⁰ pala za 3% u odnosu na kraj prošle godine dok je u isto vrijeme hrvatski „CROX“ je pao za 4,2% a srbijanski „SRX“ minimalno pao za 0,1%.

²⁹ U sastav ulaze: „BH Telecom“ d.d. Sarajevo, „JP Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, „Bosnalijek“ d.d. Sarajevo, „Fabrika duhana Sarajevo“ d.d. Sarajevo, „JP Elektroprivreda HZHB“ Mostar, „Energoinvest“ d.d. Sarajevo, „HT Mostar d.d.“, „IK Banka d.d. Zenica“, „Sarajevo Osiguranje“ d.d. Sarajevo, „Solana“ d.d. Tuzla.

³⁰ Učešće u indeksu „BATX“: „BH Telecom“ 27,3%, „Bosnalijek“ 15%, „Fabrika Duhana Sarajevo“ 10,4%, „JP Elektroprivreda BiH“ 15,7%, „Nova Banka AD Banja Luka“ 6,5%, „Telekom Srpske“ 25,1%.

IV. VANJSKI SEKTOR

Robna razmjena BiH sa inostranstvom

Trgovina robama (bez usluga) u prvom kvartalu 2014. godine zabilježila je sljedeće:

- *Ukupna robna razmjena sa inostranstvom iznosila je 5,7 milijarde KM, čime je povećana za 5,9% u odnosu na isti period 2013. godine,*
- *Ostvaren je izvoz u iznosu od 2,1 milijardi KM, što je povećanje od 6,2% u odnosu na isti period 2013. godine,*
- *Uvoz je ostvaren u iznosu od 3,6 milijarde KM, i povećan za blago za 5,8% u odnosu na isti period 2013. godine,*
- *Spoljnotrgovinski deficit je zabilježen u iznosu od 1,6 milijarde KM i u odnosu na isti period prošle godine povećan za 5,2%,*
- *Pokrivenost uvoza izvozom je zabilježila bolju vrijednost u poređenju sa prošlom godinom i iznosi 56,7%.*

Glavni indikatori razmjene

U tabeli ispod daje se pregled glavnih indikatora sa osvrtom na ranije izvještajne periode:

Tabela 7: Spoljnotrgovinski indikatori za period I-III

U hiljadama KM	K1 2010	K1 2011	K1 2012	K1 2013	K1 2014
Izvoz roba	1.540.938	1.972.482	1.763.760	1.935.677	2.055.955
Promjena izvoza	24,5%	28,0%	-10,6%	9,7%	6,2%
Uvoz roba	2.750.466	3.399.651	3.409.039	3.428.514	3.625.721
Promjena uvoza	-1,5%	23,6%	0,3%	0,6%	5,8%
Trgovinski bilans (Izvoz – Uvoz)	-1.209.528	-1.427.169	-1.645.279	-1.492.837	-1.569.766
Promjena trgovinskog bilansa	-22,3%	18,0%	15,3%	-9,3%	5,2%
Ukupna trgovina (Izvoz + Uvoz)	4.291.404	5.372.133	5.172.799	5.364.191	5.681.676
Promjena ukupne trgovine	6,5%	25,2%	-3,7%	3,7%	5,9%
Pokrivenost uvoza izvozom	56,0%	58,0%	51,7%	56,5%	56,7%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Struktura robne razmjene BiH sa inostranstvom po proizvodima³¹

Tokom prva tri mjeseca 2014. godine u BiH je uvezeno roba u vrijednosti od oko 3,6 milijardi KM, čime je povećan uvoz za 5,8% u poređenju sa prva tri mjeseca prethodne godine. Najznačajnije uvozne stavke tokom navedenog perioda 2014. godine su proizvodi mineralnog porijekla gdje dominiraju nafta i naftni derivati.

Zatim slijede uvoz mašina, aparata i mehaničkih uređaja, proizvodi hemijske industrije, bazni metali, te prehrana. U istom periodu BiH je zabilježila i porast izvoza od 6,2%, čime je iz BiH izvezeno roba u vrijednosti od oko 2,1 milijarde KM. Najznačajnija izvozna stavka su bazni metali, odnosno aluminijum,

³¹ Prilikom analize podataka korištena je HS klasifikacija

željezo i čelik i njihovi proizvodi. Značajan doprinos izvozu dali su i proizvodi mineralnog porijekla, mašine, aparati i mehanički uređaji, te razni gotovi proizvodi (namještaj).

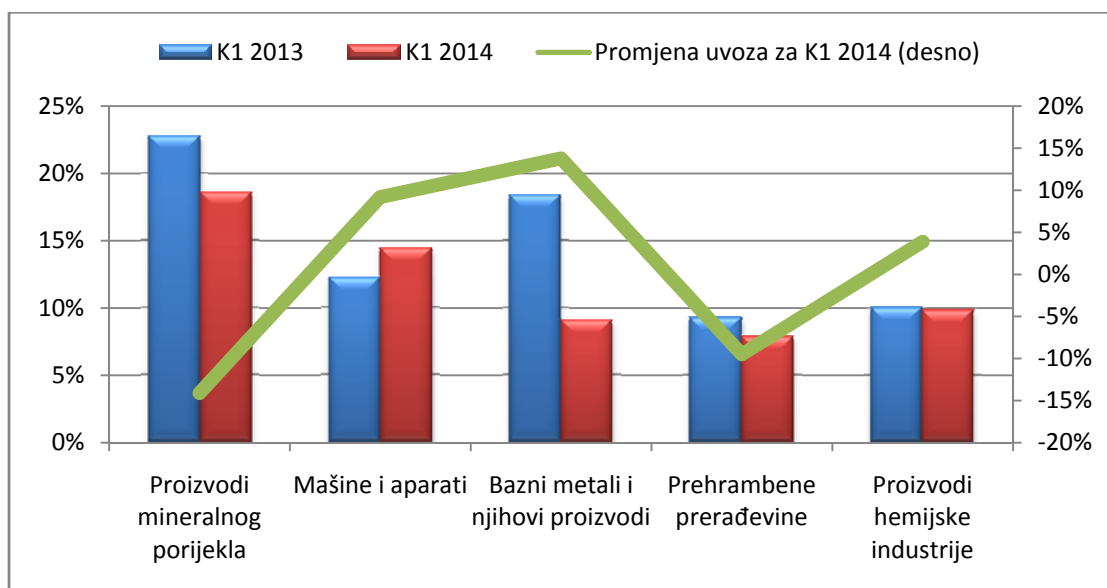
Tokom prvog tromjesečja 2014. mineralnog godine **uvezeno je oko 673 miliona proizvoda porijekla**, što je za 15,4% manje nego u istom periodu prethodne godine. Najznačajnija stavka ove kategorije proizvoda jeste **nafta i naftni derivati**. Uvoz ove kategorije tokom K1 2014. godine je umanjen za 15,2% u poređenju sa istim periodom prethodne godine, čime je ostvaren ukupan uvoz od 477 miliona KM. Na smanjenje uvoza svoj doprinos su dale i ostale kategorije mineralnih proizvoda (koks sa smanjenjem od 15,2%, gas sa 23,3% i električna energija sa 25,6%).

U istom periodu iz BiH je **izvezeno 78 miliona KM nafte**, što u poređenju sa istim periodom bilježi povećanje izvoza od čak 61,8% (učešće u ukupnom izvozu je 3,8%).

Druga, po značaju, kategorija uvoza jeste **uvoz mašina, aparata i mehaničkih uređaja**, koje je tokom K1 2014. godine uvezeno 523 miliona KM, što predstavlja povećanje uvoza od 9,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Iz BiH je izvezeno 233 miliona mašina i aparata, što je za 24,6% više nego u K1 prethodne godine.

Vrijednost **uvoza proizvoda hemijske industrije** je 358 miliona KM (10% ukupnog uvoza BiH), a u odnosu na K1 prethodne godinu ostvaren je porast uvoza proizvoda hemijske industrije za 3,9%. Od proizvoda hemijske industrije, kao i u predhodnim godinama BiH je najviše uvozila farmaceutske i kozmetičke proizvode. Sa druge strane, iz BiH je izvezeno na inostrana tržišta oko 135 miliona KM hemijskih proizvoda čime je, u odnosu na prva tri mjeseca 2013. godine, izvoz je povećan za 9,1%.

Grafikon 17: Učešće pojedinih kategorija proizvoda u ukupnom uvozu za K1 2013. i 2014.

Izvor: Centralna bank BiH

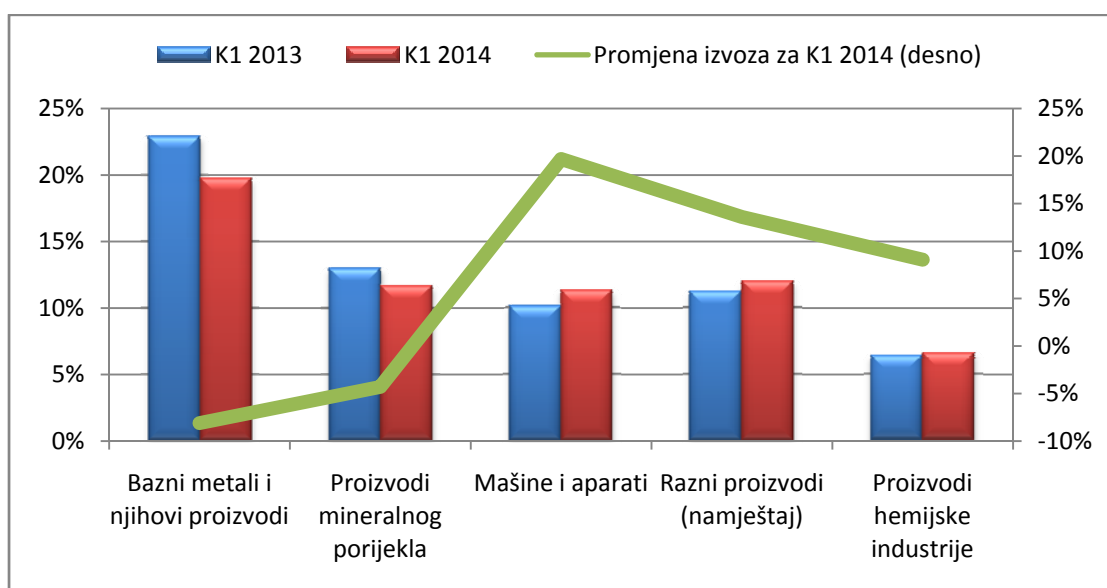
Po učešću u ukupnom **uvozu**, slijede **bazni metali**. Tokom K1 2014. godine u BiH je uvezeno baznih metala u iznosu od 329,3 miliona KM, što je za 13,8% više nego u istom periodu prethodne godine. Iako je došlo do smanjenja uvoza aluminijuma (14,7%) i smanjenja uvoza željeza i čelika (0,2%), do rasta uvoza baznih metala dovelo je povećanje uvoza proizvoda od željeza i čelika od 62,2%, čime je i učešće ove kategorije u ukupnom uvozu značajno povećano.

Po značaju na strani **izvoza**, **bazni metali** zauzimaju prvo mjesto. Tokom K1 2014. godine na inostrana tržišta BiH je izvezla za 8,1% manje baznih metala, čime je ostvaren izvoz u vrijednosti od 408 miliona KM. Najviše se izvozilo željezo i čelik, kao i alumijum čije su se negativne stope rasta značajno odrazile na ukupan izvoz baznih metala.

Prehrambene prerađevine, takođe, zauzimaju značajno mjesto u ukupnom **uvozu**. U posmatranom periodu zabilježeno je **smanjenje uvoza** ove kategorije od čak 9,5%.

Na strani **izvoza**, kategorija raznih proizvoda (**namještaj**) zauzima značajno mjesto. Tokom posmatranog perioda iz BiH je izvezeno raznih proizvoda u iznosu od 246,5 miliona KM od čega je izvezeno namještaja u vrijednosti od oko 239 miliona KM. U odnosu na isti period prethodne godine, izvoz namještaja je ostvario rast od 14,4%.

Grafikon 18: Učešće pojedinih kategorija proizvoda u ukupnom izvozu za K1 2013. i 2014.

Izvor: Centralna banka BiH

Struktura robne razmjene BiH sa inostranstvom posmatrana po zemljama porijekla uvozne robe i destinacijama izvoza

Kao i u ranijim periodima, Hrvatska, Njemačka, Italija, Srbija i Slovenija su najznačajni b-h. trgovinski partneri. Navedene zemlje su najveći uvoznici roba u BiH, a u isto vrijeme čine većinu b-h. izvoza roba. Vrijednost ukupnog izvoza u ovih pet zemalja iznosi 1,2 milijardi KM, odnosno 68% vrijednosti cjelokupnog izvoza iz BiH. U isto vrijeme 32% izvoza BiH odlazi na sve ostale zemlje.

Po robnoj strukturi, unutar bosanskohercegovačkog izvoza preovladavaju metali i njihovi proizvodi, rezervni dijelovi za auto industriju, električna energija, kao i namještaj. Najveći izvoznik u BiH tokom K1 2014. bila je **Njemačka**. Kao i ranijih godina, iz Njemačke su se najviše uvozili automobili, ostala vozila, mašine i aparati u vrijednosti od oko 190 miliona KM, te hemijski proizvodi u vrijednosti od 101 miliona KM.

Uvoz iz Njemačke za prva tri mjeseca tekuće godine je dostigao vrijednost od 434,4 miliona KM. Njemačka iz BiH u najvećoj mjeri uvozi namještaj (kategorija raznih proizvoda) i to u iznosu od 185 miliona KM, bazne metale i rezervne dijelove za svoju auto industriju. Ukupan izvoz roba na

njemačko tržište za K1 2014. godine iznosi 345 miliona KM, što Njemačku i dalje drži na prvom mjestu uvoznika BH proizvoda.

Sljedeći trgovinski partner, drugi izvoznik po redu u BiH je **Hrvatska**. Iz Hrvatske je tokom K1 2014. godine uvezeno roba u vrijednosti od 404 miliona KM. Najviše se uvozilo: nafta (157 miliona KM), i prehrambeni proizvodi (66 miliona KM). Sa druge strane, Hrvatska je iz BiH uvezla roba u vrijednosti od 229 miliona KM (električna energija i bazni metali).

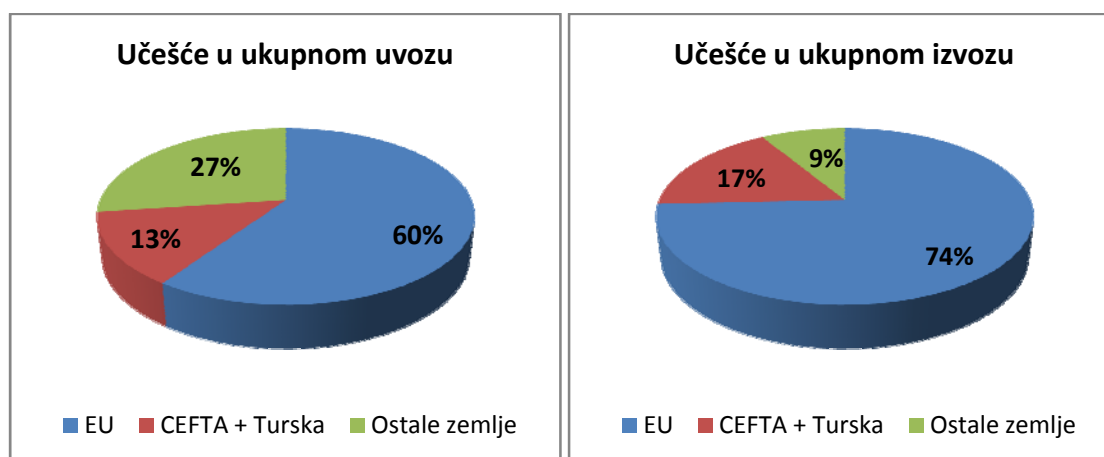
Iz **Srbije** je tokom K1 2014. godine uvezeno robe u vrijednosti 329 miliona KM, a izvezeno u Srbiju 185 miliona KM. BiH iz Srbije najviše uvozi prehrambene proizvode (97 miliona KM), a izvozi hemijske proizvode u vrijednosti od 50 miliona KM.

Kada posmatramo robnu razmjenu po grupacijama/asocijacijama zemalja, BiH je najviše trgovala sa zemljama članicama **EU**. BiH je na tržište zemalja EU izvezla 1,5 milijardu KM svojih proizvoda što je u poređenju sa K1 2013. godine rezultiralo rastom izvoza na ova tržišta od 5,4%.

Uvoz iz zemalja članica EU iznosio je 2,2 milijarde KM i u odnosu na prvi kvartal prethodne godine blago je porastao za 6,3%. Rezultat trgovine sa članicama EU je deficit u vrijednosti od 630 miliona KM. Učešće izvoza BiH na tržište EU je iznosio 74,3%. Učešće BH izvoza na tržištu CEFTA + Turska iznosi 17,1%, dok je iz ovih zemalja učešće uvoza u iznosu od 13,3%.

Iz zemalja članica **CEFTA + Turska** BiH je uvezla proizvode u vrijednosti od 483 miliona KM, a izvezla 351 miliona KM. Tokom posmatranog perioda značajno se smanjuje udio trgovine sa ovom grupom zemalja, a u korist povećanja trgovinske razmjene sa zemljama članicama EU.

Grafikon 19: Učešće u uvozu/izvozu pojedinih grupacija/asocijacija zemalja za K1 2014. god.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

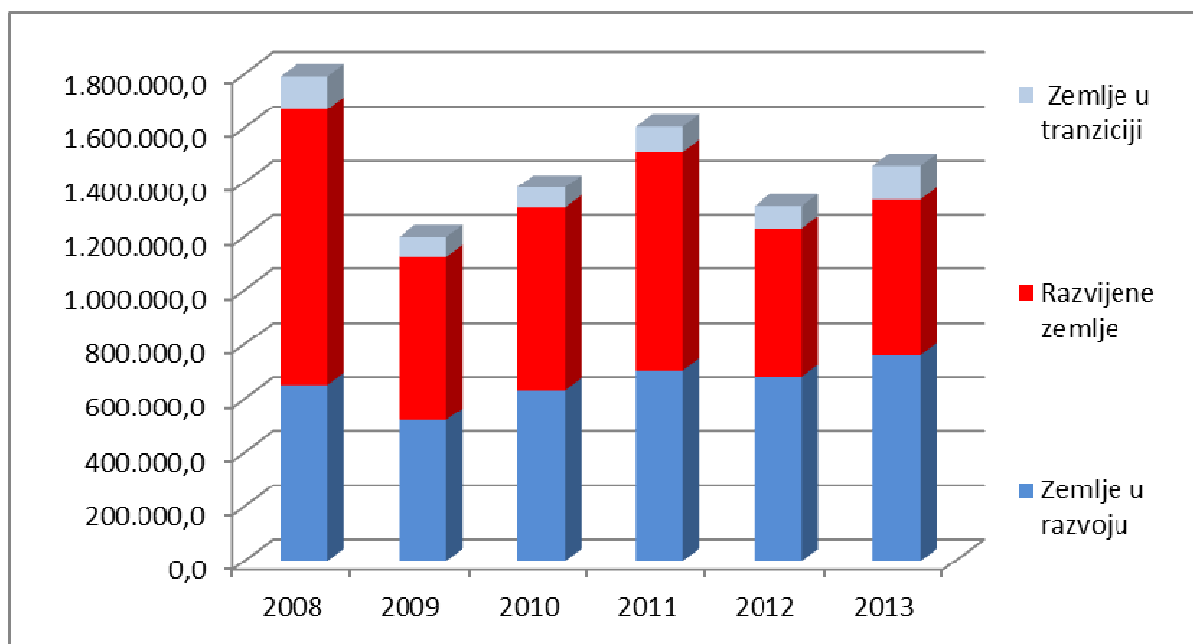
V. STRANE DIREKTNE INVESTICIJE

- Prema preliminarom izvještaju „UNCTAD-a“ direktna strana ulaganja u svijetu u 2013. godini su se povećala 11% u odnosu na 2012. godinu.
- Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) su u prvom kvartalu 2014. godine iznosila 34,3 miliona KM što je 65,2% manje u poređenju sa istim periodom u prošloj godini.
- Prema zadnjim podacima Centralne banke BiH ulaganja u 2013. godini iznose 507,1 milion KM i ovaj je iznos manji za 5,1% u odnosu na ulaganja u istom periodu prošle godine.
- „NLB“ d.d. Ljubljana i „UniCredit Leasing“ S.p.A. su najznačajniji ulagači u prvom kvartalu 2014. godine

Ulaganja u svijetu i regionu

Prema revidiranim podacima UNCTAD-a, direktna strana ulaganja u svijetu u 2013. godini su 1.461 milijarde USD te ostvarila povećanje u iznosu od 11% u odnosu na isti period prošle godine. Od toga iznosa 52% se odnosi na zemlje u razvoju, dok su se ulaganja u razvijene zemlje zadržala na istorijski niskom niovu od 39%. Ulaganje u zemlje u tranziciji su otvorila rekordni rast od 45% u odnosu na prethodnu godinu i čine 9% ukupnih stranih ulaganja u svijetu.

Grafikon 20: SDU ulaganja globalno, 2008 - 2013.g. (u milijardama USD)

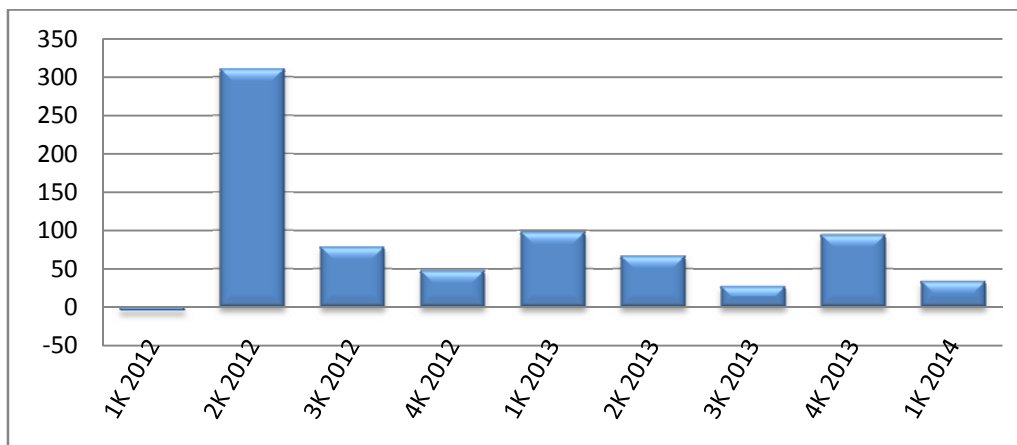
Izvor: UNCTAD

Ulaganja u BiH

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) su u kvartalu kvartalu 2014. godine iznosila 34,3 miliona KM što je 65,2% manje u poređenju sa istim periodom u prošloj godini (prvi kvartal 2013. godine).

Prema zadnjim podacima Centralne banke BiH strana ulaganja u 2013. godini iznose 507,1³² milion KM i ovaj je iznos neznatno manji (za 5,1%) u odnosu na ulaganja u istom periodu prošle godine. Neto finansijska aktiva iznosi -29 miliona KM (ulaganje u inostranstvo iz BiH je negativno tj. dolazi do povlačenja kapitala prema BiH) a finansijska pasiva 478 miliona KM, tako da direktne investicije u BiH iznose 507,1 miliona KM (aktiva i pasiva). Ovaj navedeni iznos se razlikuje od podataka dobijenih od „Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH“ zbog različite metodologije prikupljanja i prikazivanja podataka.

Grafikon 21: Stanje DSU po kvartalima u BiH (u 000 KM)

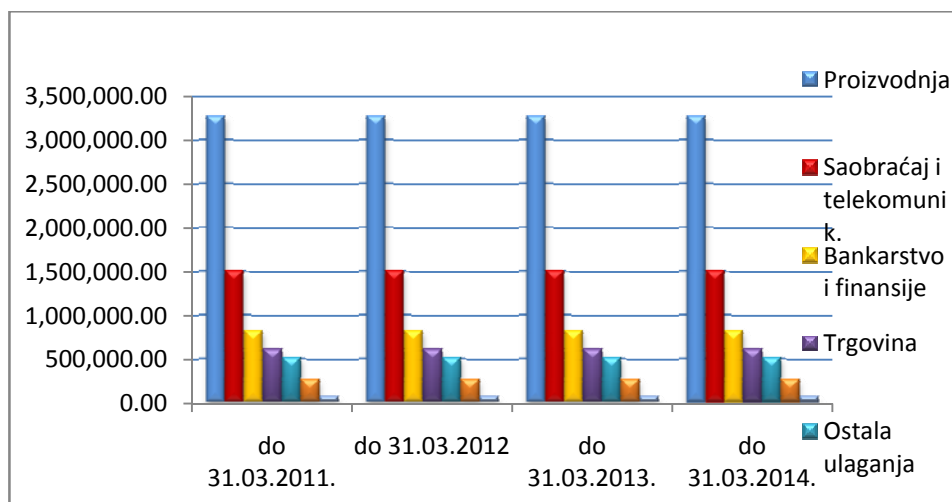

Izvor: MVTEO

Najznačajnija ulaganja po zemljama u prvom kvartalu 2014. godine odnose se na:

- Italija 31,5 miliona KM
- Kuvajt 6,34 miliona KM
- Hrvatska 3,97 miliona KM
- S. Arabija 1,47 Miliona KM

Grafikon 22: Najznačajnija ulaganja u BiH po zemljama do 30.09.2013.god.

Izvor: MVTEO

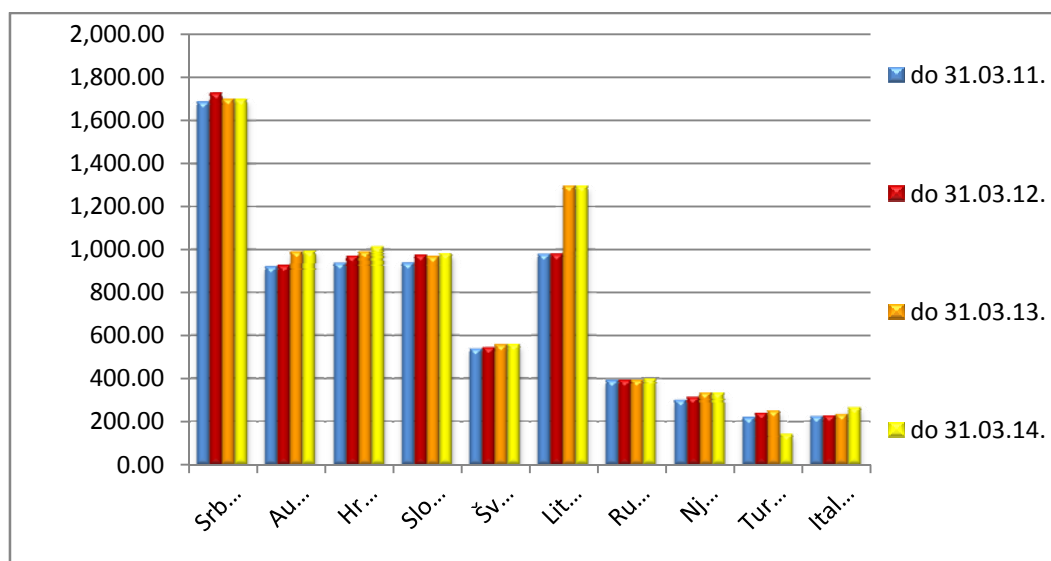
³² Navedeni iznos se razlikuje od podataka dobijenih od „Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH“ zbog različite metodologije prikupljanja ali prikazivanja podataka. „MOFTER“ evidentira novo registrovana ulaganja na osnovu sudskih rješenja o vlasništvu dok ulaganja prema „CBBiH“ prema metodološkim standardima i instrukcijama „Međunarodnog Monetarnog Fonda“ i „OECD“obuhvataju mnogo širi pojam koji uključuje reinvestirane zarade i ostali kapital (ulaganja sestrinskih preduzeća) .

Dok se najveće povlačenje, odnosno smanjenje kapitala odnosi na:

- Slovenija - 8,37 miliona KM
- Srbija - 5,26 miliona KM

Registrovani ukupni strani kapital pretežno se odnosi na ulaganja u oblast bankarstva i finansija, koja učestvuje sa 28,6 miliona. Firme koje se bave trgovinom učestvuju sa 13,2 miliona KM, dok oblast usluga učestvuje sa 9,4 miliona KM.

Grafikon 23: Registrovane FDI u BiH po djelatnostima u (000) KM

Izvor: MVTEO

Agencija za ocjenu kreditnog rejtinga "Standard & Poor's" potvrdila je 28.3.2014. Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „**B sa stabilnim izgledima**“.

DODATAK

Januar-mart 2014.

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u BiH

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura	2012	2013	2014			
	2010=100	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Mart	Januar	Februar	Mart
Industrija ukupno	100,0	-3,7	5,3	4,6	5,6	6,8	1,7
Proizvodi za međufaznu potrošnju	30,3	-4,2	4,6	15,0	13,1	15,6	16,0
Energija	33,5	-7,4	6,5	-7,3	-2,1	-4,3	-15,2
Kapitalni proizvodi	8,9	-0,2	10,0	13,9	15,9	18,1	8,3
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,9	15,3	-3,9	4,5	17,8	13,8	-12,3
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	24,5	-0,2	4,9	5,9	3,5	8,3	6,0
B Vađenje ruda i kamena	12,8	-4,1	-4,0	4,9	1,3	9,3	4,6
C Prerađivačka industrija	66,2	-2,6	5,8	10,6	10,9	12,3	8,9
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3)	21,0	-6,1	9,8	-13,3	-7,6	-10,2	-21,5
B05 Vađenje ugljena i lignita	10,1	-3,2	-4,5	8,1	8,4	9,6	6,3
B07 Vađenje metalnih ruda	1,4	5,5	5,6	13,5	19,0	21,8	3,4
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,3	-19,1	-9,1	-16,4	-43,3	12,7	-9,3
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	10,6	0,1	5,7	-0,2	-0,7	3,1	-2,4
C11 Proizvodnja pića	3,7	0,7	6,2	18,6	22,9	25,0	11,8
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,9	-16,6	7,7	3,3	1,2	20,2	-4,8
C13 Proizvodnja tekstila	3,1	-23,6	-0,8	10,9	6,6	6,1	20,4
C14 Proizvodnja odjeće	2,4	-16,9	25,4	21,5	18,5	25,6	20,8
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,7	-8,5	10,4	10,4	-0,7	11,6	21,9
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	3,2	-8,8	14,0	26,0	28,2	28,1	22,7
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,0	0,5	2,8	5,7	4,0	11,7	1,8
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,4	-1,0	-0,2	6,9	0,1	5,7	13,9
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	2,4	-18,5	6,8	-4,6	4,4	-1,5	-21,5
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,0	3,2	17,6	24,3	26,0	19,0	27,4
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,1	18,0	-6,6	-7,2	-5,7	11,1	-23,9
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,5	-0,8	-4,2	29,4	18,4	21,7	46,3
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,9	-16,8	-0,5	33,5	50,8	26,0	29,2
C24 Proizvodnja baznih metala	7,3	-1,6	-4,8	-3,9	5,9	-0,9	-14,6
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,6	-7,4	23,1	15,2	3,7	20,7	21,1
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,4	-10,2	-8,0	-40,5	-25,5	-44,1	-46,7
C27 Proizvodnja električne opreme	1,5	-9,5	4,0	24,1	20,3	13,3	38,6
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	1,9	-1,7	20,6	24,7	35,4	8,4	33,6
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,4	-2,7	22,3	34,2	33,7	40,3	29,2
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	59,5	-32,5	-15,0	2,0	40,8	-70,5
C31 Proizvodnja namještaja	2,6	17,9	4,9	3,6	16,2	12,1	-12,3
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	2,9	62,7	15,6	32,0	5,0	14,2
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,4	0,3	-17,3	7,6	-1,3	4,6	17,3
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	21,0	-6,1	9,8	-13,3	-7,6	-10,2	-21,5

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u FBiH

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura	2012	2013	2014			
	2010=100	Jan-Dec	Jan-Dec	Januar	Februar	Mart	Jan-Mart
Industrija ukupno	100,0	-4,4	7,3	6,4	7,2	2,0	5,1
Proizvodi za međufaznu potrošnju	29,1	-2,5	4,0	13,3	17,3	17,3	16,0
Energija	31,8	-10,8	3,5	-2,7	-3,7	-14,7	-7,2
Kapitalni proizvodi	9,4	-4,5	37,8	14,4	14,8	3,8	10,8
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,7	24,6	-21,0	25,9	2,6	-28,3	-4,8
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	27,1	0,4	4,8	6,0	8,9	7,1	7,3
B Vađenje ruda i kamena	11,6	-4,1	-9,1	-1,1	7,6	0,8	2,2
C Prerađivačka industrija	68,8	-2,3	10,8	11,7	12,5	9,4	11,1
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 5.3)	19,6	-10,9	7,8	-7,1	-9,1	-22,2	-13,0
B05 Vađenje ugljena i lignita	10,0	-2,0	-9,1	7,4	9,3	4,0	6,8
B07 Vađenje metalnih ruda	0,3	-6,4	-26,6	-1,9	20,4	0,7	6,4
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,3	-19,2	-3,6	-47,2	6,6	-10,9	-21,8
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	10,3	-2,0	4,3	1,3	5,4	1,4	2,6
C11 Proizvodnja pića	4,7	-6,4	5,9	24,3	28,8	8,4	18,4
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	1,2	-19,2	5,4	6,0	23,4	-4,0	6,2
C13 Proizvodnja tekstila	3,8	-18,0	33,6	8,5	8,7	23,7	13,5
C14 Proizvodnja odjeće	2,6	-17,2	25,3	20,8	10,2	13,1	14,6
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,0	-5,4	8,1	3,1	3,1	15,6	6,9
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	2,4	-16,3	10,3	36,0	23,4	27,2	28,4
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,2	1,4	2,2	4,3	15,8	2,9	7,4
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,7	-3,6	42,6	1,4	3,8	14,6	6,9
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	2,1	-21,8	7,6	7,3	-0,9	-4,3	0,6
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,0	2,8	20,4	23,7	19,5	27,6	23,9
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,4	15,0	-9,8	-16,5	15,3	-25,7	-10,3
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,8	4,8	-11,2	12,3	19,1	47,3	26,6
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	5,3	-16,7	3,9	40,8	15,3	25,0	25,9
C24 Proizvodnja baznih metala	8,6	1,2	-1,2	5,5	3,5	-11,0	-1,3
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,7	-12,8	32,9	7,0	23,5	28,0	19,3
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,5	-22,0	18,4	-36,8	-55,1	-53,9	-50,7
C27 Proizvodnja električne opreme	1,4	-11,3	-7,0	57,6	84,4	77,2	71,9
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,3	-0,6	33,7	43,6	12,6	41,9	31,1
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,7	2,3	46,7	36,5	38,4	28,9	34,4
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	60,7	-38,6	2,7	69,0	-86,7	-11,8
C31 Proizvodnja namještaja	2,4	36,3	-11,1	20,4	-2,9	-29,1	-8,2
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	-6,0	17,7	54,3	-2,2	12,5	18,3
C33 Popravlak i instaliranje mašina i opreme	0,4	-32,9	127,9	-40,0	-6,6	-28,9	-27,4
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	19,6	-10,9	7,8	-7,1	-9,1	-22,2	-13,0

Izvor: Federalni zavod za statistiku FBiH

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u RS

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura	2012	2013	2014			
	2010=100	Jan-Dec	Jan-Dec	Januar	Februar	Mart	Jan-Mart
Industrija ukupno	100,0	-3,8	4,1	3,8	6,7	1,4	3,9
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,7	-7,0	2,9	12,8	11,1	11,4	11,7
Energija	38,8	-4,6	4,3	-0,7	-5,6	-16,4	-7,4
Kapitalni proizvodi	7,9	10,1	-23,7	21,9	29,8	21,9	24,4
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,9	-0,2	13,4	12,7	17,5	10,8	13,6
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	17,7	-2,8	16,6	-0,8	13,9	9,0	7,1
B Vađenje ruda i kamena	16,6	-4,0	4,4	5,6	12,4	12,3	9,9
C Prerađivačka industrija	59,0	-4,4	4,2	9,7	14,1	8,7	10,7
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3)	24,5	-4,3	1,8	-8,6	-12,7	-20,3	-14,1
B05 Vađenje ugljena i lignita	10,9	-6,0	5,4	10,1	10,4	12,9	11,0
B07 Vađenje metalnih ruda	4,5	7,1	9,6	20,4	22,0	3,6	14,1
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,2	-18,9	-23,7	56,9	40,5	-3,2	18,4
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	9,6	-0,1	14,8	2,0	10,9	-0,4	3,8
C11 Proizvodnja pića	1,4	23,8	13,7	16,0	0,8	40,5	20,2
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,1	-36,4	-22,5	-98,8	-97,2	-59,1	-90,5
C13 Proizvodnja tekstila	1,3	-58,7	20,7	-11,4	-17,6	-9,1	-12,8
C14 Proizvodnja odjeće	1,9	-15,9	31,2	13,3	95,9	54,2	45,1
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	4,6	-8,8	12,8	-4,2	20,6	28,2	13,8
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	5,2	1,9	13,6	20,2	33,4	17,1	23,2
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	1,5	-3,7	4,4	2,4	-3,2	-2,1	-0,9
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0,8	8,3	-27,9	-11,5	25,5	7,4	6,9
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	3,4	-12,2	6,0	1,6	-2,3	-79,5	-12,4
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,1	5,1	9,5	32,6	17,6	26,6	25,7
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	0,4	47,7	10,9	58,2	-13,3	-11,1	12,3
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	1,9	-17,7	33,7	57,1	20,7	44,1	39,5
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,2	-18,2	-30,9	133,6	142,9	61,9	96,3
C24 Proizvodnja baznih metala	4,2	-16,5	-30,3	12,3	-33,3	-44,4	-28,9
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,2	3,2	3,6	6,4	32,6	20,1	19,5
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,2	26,6	-59,3	2,1	8,0	-16,3	-1,8
C27 Proizvodnja električne opreme	1,8	-1,6	40,1	-32,3	-35,1	-5,7	-24,4
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	0,7	-7,6	69,9	-17,3	-21,9	-5,8	-14,4
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	0,7	-28,5	14,4	7,9	58,0	31,4	32,3
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,0	44,0	28,2	-1,2	-28,6	-28,2	-24,1
C31 Proizvodnja namještaja	2,7	-8,2	20,7	16,2	21,3	14,0	17,1
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	28,5	160,9	-6,7	18,4	16,7	11,3
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	3,8	11,1	-22,7	21,2	7,6	30,9	20,0
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	24,5	-4,3	1,8	-8,6	-12,7	-20,3	-14,1

Izvor: Republički zavod za statistiku RS

Tabela 4: Realni sektor - industrija i usluge (Rast g/g u %)

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013				2014
									K1	K2	K3	K4	
Industrija	Industrijska proizvodnja - fizički obim	7,2	11,0	-6,5	4,3	2,2	-3,7	5,3	4,7	5,9	3,5	6,8	4,6
	<i>Intermedijarni proizvodi</i>	5,2	3,9	-19,2	9,9	5,2	-4,2	4,6	1,6	1,9	4,9	9,7	15,0
	<i>Energija</i>	0,5	17,7	3,2	0,6	2,0	-7,4	6,5	9,1	2,7	7,6	6,3	-7,3
	<i>Kapitalni proizvodi</i>	29,7	5,8	-31,8	-4,7	-2,9	-0,1	9,9	18,6	13,3	-1,0	12,2	13,9
	<i>Trajni proizvodi za široku potrošnju</i>	31,8	7,5	-25,2	14,2	4,6	15,3	-3,9	5,0	-9,5	-5,9	-3,9	4,5
	<i>Netrajni proizvodi za široku potrošnju</i>	10,8	16,2	-3,8	0,1	1,5	-0,2	4,8	5,5	14,9	0,8	-0,5	5,9
Građevinarstvo	Vrijednost izvršenih građevinskih radova	25,5*	24,6*	-19,9*	-17,6*	6,4*	1,9*	3,0*	7,4*	6,7*	5,2*	-3,4*	16,6 [^]
	<i>Stambene zgrade</i>	NA	26,9*	-24,5*	-24,2*	5,7*	-14,9*	-17,7*	14,7*	-40,2*	-5,9*	-19,6*	-
	<i>Nestambene zgrade</i>	NA	18,5*	-25,1*	-32,1*	7,4*	-13,4*	-1,0*	-15,0*	0,9*	12,4*	-3,6*	-
	<i>Saobraćajna infrastruktura</i>	NA	31,5*	-18,1*	3,5*	8,3*	10,1*	17,3*	27,1*	48,9*	11,8*	0,3*	-
	<i>Cjevovodi, komunikacijski i električni vodovi</i>	NA	44,2*	3,7*	-25,1*	3,3*	15,8*	-17,4*	-3,0*	-44,1*	-21,1*	4,1*	-
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	49,7	15,6	-11,3	-4,6	-0,1	30,2	-4,2	-7,4	-7,7	-7,4	6,1	-
	Cestovni (prevezeni putnici)	3,9	-4,0	-5,3	3,7	1,8	7,5	-3,6	-4,3	-8,0	-8,1	5,7	-
	Gradsko - Prigradski prev. (prev. putnici)	-20,7	-0,5	-0,5	2,3	-4,4	-2,8	-9,6	-13,8	-9,1	-4,7	-10,2	-
	Željeznički (prevezeno robe)	2,8	7,9	-15,8	15,9	10,4	-4,7	-3,4	12,4	-8,8	-8,1	-6,1	-
	Željeznički (prevezeni putnici)	-3,3	11,2	-27,5	-1,3	-8,6	3,0	-24,0	-6,1	-31,8	-29,7	-22,5	-
Trgovina na malo	Nominalni rast prometa	14,9*	19,5*	-10,0*	6,4*	10,9*	3,9*	-	-	-	-	-	-
	<i>Realni rast prometa (deflacija indeksom CPI)</i>	13,2*	11,2*	-9,7*	4,2*	7,0*	1,7*	-	-	-	-	-	2,0
Turizam	Dolasci turista - ukupno	20,0*	4,6	-6,3	14,6	4,5	9,0	12,9	7,7	-	-	-	-4,0
	<i>Domaći turisti</i>	17,4*	4,3	-9,5	11,2	1,1	5,1	2,1	-0,2	-	-	-	-2,0
	<i>Strani turisti</i>	22,5*	4,9	-3,3	17,5	7,2	11,9	20,5	15,8	-	-	-	-5,7

* Ponderisani prosjek entitetskih indeksa objavljenih od strane entitetskih statističkih zavoda

Izvori: BHAS i entitetski zavodi za statistiku

[^] Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013				2014
										K1	K2	K3	K4	K1
Proizvodnja i građevinarstvo	Industrijska proizvodnja - fizički obim	FBiH	9,4	9,0	-11,8	3,8	0,9	-3,7	7,3	6,5	5,2	1,4	8,1	5,1
		RS	1,4	16,8	19,0	5,0	4,7	-4,2	4,1	-0,1	6,1	7,2	3,2	3,9
	Građevinarstvo (vrijednost radova)	FBiH	22,6	34,1	-28,2	-13,6	14,0	9,7	4,5	21,3	8,3	5,8	-7,9	14,2^
		RS	29,6	11,8	-8,0	-21,9	-2,1	-7,9	0,9	-15,8	4,0	4,2	2,4	19,5^
Prijevoz	Cestovni (prevezeno robe)	FBiH	55,1	4,8	-16,8	3,7	7,7	24,3	-11,6	-8,7	-16,6	-18,5	-6,3	0,6
		RS	20,6	18,2	-9,8	3,6	20,3	18,4	11,6	16,7	5,4	6,3	22,5	14,8
	Cestovni (prevezeni putnici)	FBiH	2,3	-2,0	-1,4	0,3	-0,5	6,4	-5,2	-6,8	-10,3	-7,5	3,6	-17,0
		RS	8,3	-3,4	-17,3	17,8	14,9	-0,3	-0,5	1,9	-2,2	-8,3	6,9	0,9
	Gradsko - Prigradski Prijevoz (prevezeni putnici)	FBiH	-23,7	-1,3	-2,1	2,4	-4,7	-4,3	-7,8	-4,6	-9,5	-4,9	-11,4	-10,8
		RS	7,6	6,0	8,7	3,7	2,5	2,0	-3,5	0,9	-7,6	-3,7	-3,4	-4,6
	Željeznički (prevezeno robe)	FBiH	5,4	17,6	-13,6	11,0	15,9	-9,4	-0,2	19,3	-11,7	-4,8	3,0	2,8
		RS	-0,4	-4,6	-19,2	24,0	2,0	3,5	-3,4	25,1	-4,4	-12,7	-13,4	-5,3
	Željeznički (prevezeni putnici)	FBiH	4,5	26,0	-12,5	7,4	1,6	4,2	-20,8	-10,0	-22,4	-28,6	-4,5	-2,2
		RS	-7,4	2,4	-38,5	-10,3	-21,1	1,3	-34,3	-23,1	-45,1	-31,7	-30,6	-12,0
Trgovina na malo	Nominalni rast prometa	FBiH	14,0	18,3	-9,9	6,1	12,4	4,5	-	-	-	-	-	-
	Realni rast prometa (deflacija indeksom CPI)	FBiH	11,9	9,9	-9,7	4,2	8,5	2,4	-	-	-	-	-	-
	Nominalni rast prometa	RS	16,2	21,5	-10,2	6,1	7,6	2,3	-	-1,3	0,6	-0,4	2,4	-
	Realni rast prometa (deflacija indeksom CPI)	RS	14,9	13,3	-9,8	3,5	3,6	0,2	-	-2,3	0,1	-0,2	3,9	-
Turizam	Dolasci domaćih turista	FBiH	18,0	2,7	-14,2	16,7	2,9	18,8	-	-	-	-	-	-
		RS	11,0	6,0	-4,9	6,1	-0,6	-0,8	3,0	4,8	-	-	-	2,1
	Dolasci stranih turista	FBiH	17,9	1,8	-0,6	25,3	9,2	12,9	-	-	-	-	-	-
		RS	24,3	11,6	-7,2	1,3	2,4	4,7	11,9	9,1	-	-	-	-6,7
Ugostiteljstvo	Nominalni rast prometa	FBiH	24,7	14,2	-2,9	6,9	-0,7	16,3	6,2	6,3	3,9	3,2	11,8	2,7
	Realni rast prometa (deflacija indeksom CPI)	FBiH	22,4	6,0	-2,6	5,0	-4,2	13,9	6,4	5,7	3,7	3,5	13,3	4,2
	Nominalni rast prometa	RS	17,6	31,4	-0,1	1,2	0,2	5,7	7,0	11,8	7,4	4,8	4,9	-0,9
	Realni rast prometa (deflacija indeksom CPI)	RS	16,3	22,6	0,3	-1,2	-3,5	3,5	7,0	10,6	6,9	5,0	6,4	0,8

^ Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

Izvori: Entitetski zavodi za statistiku

Tabela 6: Tržište rada

Period	Broj zaposlenih lica*				Broj nezaposlenih lica				Stopa nezaposlenosti				Prosječne neto plate				Prosječne penzije**			
	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD
	osobe								%				KM							
I-III 2012.	686.254	437.337		16.024	542.596	374.759	155.509	12.329	44,2	46,1		43,5	822	825	818	815	338	352	316	314
I-III 2013.	687.133	434.000		16.309	554.275	386.618	155.275	12.382	44,6	47,1		43,2	821	827	807	816	337	350	315	310
I-III 2014.	698.445	437.972		16.245	555.553	393.681	149.496	12.375	44,3	47,3		43,2	829	834	816	822	352	365	332	323
I-2013.	689.154	435.709		16.231	554.640	387.330	155.155	12.155	44,6	47,1		42,8	829	836	811	824	336	350	315	310
II-2013.	686.035	433.439		16.313	554.605	386.432	155.672	12.501	44,7	47,1		43,4	815	817	811	810	337	351	315	309
III-2013.	686.211	432.853	236.975	16.383	553.580	386.091	154.998	12.491	44,7	47,1	39,5	43,3	819	828	799	815	337	350	315	310
IV-2013.	690.620	433.729		16.364	549.519	384.781	152.295	12.443	44,3	47,0		43,2	824	836	798	815	336	350	315	309
V-2013.	691.258	434.286		16.387	547.325	383.513	151.372	12.440	44,2	46,9		43,2	832	846	796	821	336	350	314	309
VI-2013.	692.282	435.294		16.346	548.307	385.253	150.601	12.453	44,2	47,0		43,2	822	825	816	820	336	350	315	309
VII-2013.	691.751	435.407		16.316	552.989	390.458	150.091	12.440	44,4	47,3		43,3	830	841	803	815	336	349	314	309
VIII-2013.	689.314	433.504		16.315	555.820	394.109	149.307	12.404	44,6	47,6		43,2	828	835	811	815	334	346	314	308
IX-2013.	692.635	436.137	240.305	16.193	555.087	393.157	149.293	12.637	44,5	47,4	38,3	43,8	826	832	813	806	338	346	326	313
X-2013.	691.159	435.813		16.172	552.707	391.155	148.917	12.635	44,4	47,3		43,9	833	845	808	811	338	346	325	313
XI-2013.	692.378	436.593		15.997	551.474	390.225	148.496	12.753	44,3	47,2		44,4	828	836	811	827	338	346	325	313
XII-2013.	693.755	438.593		16.095	553.481	391.942	149.284	12.255	44,4	47,2		43,2	838	845	820	831	338	347	325	313
I-2014.	696.768	436.410		16.167	557.314	394.856	150.193	12.265	44,4	47,5		43,1	838	850	810	824	352	365	332	323
II-2014.	697.901	438.011		16.262	556.892	394.350	150.042	12.500	44,4	47,4		43,5	822	822	822	811	352	366	332	324
III-2014.	700.667	439.496		16.305	552.452	391.838	148.253	12.361	44,1	47,1		43,1	826	831	815	831	352	365	331	323

Izvor: Agencija za statistiku BiH, entitetski Zavodi za statistiku, Zavod za zapošljavanje FBiH, RS i BD, Zavod za MIO/PIO FBiH i Fond PIO RS

* Broj zaposlenih u BiH, izvor: Agencije za statistiku BiH; broj zaposlenih u FBiH i RS, izvor: entitetski zavodi za statistiku.

** Prosječne penzije u BiH su izračunate na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

Tabela 7: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj razdoblja)

Razdoblje	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Primarni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	M2 ukupno
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
I-III 2012.	2.633,4	2.799,4	30,7	2.330,1	3.745,4	2.377,3	1.060,0	4.794,7	5.463,5	6.075,5	8.232,0	14.307,4
I-VI2012	2.651,3	2.595,7	12,2	2.356,7	3.714,1	2.424,9	1.090,8	4.912,8	5.259,2	6.070,7	8.428,5	14.499,2
I-IX 2012.	2.733,2	2.859,1	13,0	2.421,4	3.788,0	2.515,5	1.037,4	4.978,3	5.605,3	6.209,4	8.531,2	14.740,5
I-XII 2012.	2.747,5	3.040,6	13,6	2.414,3	3.728,4	2.672,7	1.053,0	5.042,2	5.801,7	6.142,7	8.767,8	14.910,5
I-III 2013.	2.696,0	2.933,0	12,2	2.403,2	3.839,2	2.715,7	1.061,7	5.107,1	5.641,2	6.242,4	8.884,4	15.126,9
I-VI. 2013.	2.765,8	2.982,5	13,8	2.441,2	3.817,4	2.776,7	1.156,8	5.042,7	5.762,1	6.258,6	8.976,2	15.234,9
I-IX 2013.	2.870,7	3.388,6	13,8	2.506,8	4.124,4	2.888,1	1.133,3	5.081,1	6.273,1	6.631,2	9.102,5	15.733,7
I-XII 2013.	2.909,9	3.475,3	15,9	2.542,3	4.153,3	3.006,3	1.189,3	5.203,1	6.401,0	6.695,6	9.398,7	16.094,3
I-III 2014.	2.929,2	3.365,6	12,4	2.542,1	4.123,2	3.086,2	1.154,9	5.248,3	6.307,2	6.665,3	9.489,4	16.154,7
g/g stopa rasta												
I-III 2012.	6,7%	-9,7%	248,9%	7,7%	2,4%	16,1%	-6,9%	2,8%	-2,0%	4,4%	4,9%	4,6%
I-VI2012	5,7%	-14,5%	18,4%	6,8%	0,8%	16,1%	-8,7%	6,6%	-5,3%	3,1%	6,8%	5,2%
I-IX 2012.	6,7%	-6,4%	34,0%	7,5%	-0,8%	16,7%	-7,5%	4,0%	-0,3%	2,3%	5,8%	4,3%
I-XII 2012.	3,9%	-4,8%	22,5%	2,0%	-2,4%	16,9%	-4,3%	4,0%	-0,8%	-0,7%	6,5%	3,4%
I-III 2013.	2,4%	4,8%	-60,3%	3,1%	2,5%	14,2%	0,2%	6,5%	3,3%	2,7%	7,9%	5,7%
I-VI 2013.	4,3%	14,9%	13,1%	3,6%	2,8%	14,5%	6,1%	2,6%	9,6%	3,1%	6,5%	5,1%
I-IX 2013.	5,0%	18,5%	6,2%	3,5%	8,9%	14,8%	9,2%	2,1%	11,9%	6,8%	6,7%	6,7%
I-XII 2013.	5,9%	14,3%	16,9%	5,3%	11,4%	12,5%	12,9%	3,2%	10,3%	9,0%	7,2%	7,9%
I-III 2014.	8,6%	14,7%	1,6%	5,8%	7,4%	13,6%	8,8%	2,8%	11,8%	6,8%	6,8%	6,8%

Izvor: Centralna banka BiH

Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Kod	00		01		02		03		04		05		06	
Odjeljak	Ukupan indeks		Hrana i bezalkoholna pića		Alkoholna pića i duvan		Odjeća i obuća		Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti		Namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće		Zdravstvo	
Vrsta indeksa	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g
I-III 2012.		102,4		102,0		109,9		93,3		103,0		101,9		99,6
I-III 2013.		100,8		101,9		106,4		88,6		101,3		100,0		98,5
I-III 2014.		98,4		95,9		105,8		94,8		99,9		99,5		99,5
I-2013.	106,7	101,3	109,8	102,8	125,9	106,4	80,0	89,0	109,9	101,5	102,2	100,1	96,6	98,6
II-2013.	106,7	101,0	109,9	101,6	125,9	106,2	78,5	93,6	109,9	101,2	102,1	99,9	96,6	98,6
III-2013.	106,8	100,6	110,0	101,4	126,2	106,6	79,5	94,4	109,5	101,1	102,1	99,9	96,3	98,3
IV-2013.	106,2	100,4	110,1	101,4	126,2	106,2	80,5	96,0	104,1	100,7	102,6	100,4	96,1	98,0
V-2013.	106,1	100,4	110,3	101,3	126,4	106,5	80,6	96,9	104,1	100,6	102,7	100,6	96,1	97,9
VI-2013.	106,1	101,0	110,1	102,1	126,6	106,5	80,3	97,2	103,9	100,6	102,8	100,5	96,2	98,4
VII-2013.	105,2	100,8	107,7	101,0	126,8	106,4	77,7	97,3	103,9	100,7	102,8	100,5	96,1	98,2
VIII-2013.	104,8	99,8	106,5	100,4	126,8	106,4	75,9	88,0	104,7	101,2	102,7	100,3	96,0	98,4
IX-2013.	104,9	99,5	106,0	98,5	126,8	106,2	77,8	97,6	104,7	101,2	102,5	100,1	96,1	98,2
X-2013.	105,1	99,1	105,2	97,3	126,9	106,4	79,5	98,0	109,6	100,6	102,2	99,7	96,1	98,0
XI-2013.	105,1	99,1	104,9	96,7	127,0	106,4	80,8	100,0	109,8	100,2	102,4	100,0	95,6	98,1
XII-2013.	104,8	98,8	104,7	96,2	126,6	106,2	79,0	98,8	109,7	100,0	101,9	99,6	95,7	98,4
I-2014.	105,0	98,5	105,4	96,0	133,3	105,8	75,8	94,8	109,7	99,9	101,7	99,5	96,0	99,4
II-2014.	105,0	98,4	105,3	95,8	133,3	105,9	74,6	95,0	109,7	99,9	101,5	99,5	96,0	99,4
III-2014.	105,0	98,4	105,4	95,8	133,3	105,6	75,2	94,7	109,3	99,9	101,6	99,5	96,0	99,7

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tabela 8 (nastavak): Indeks potrošačkih cijena

Kod	07		08		09		10		11		12	
Opis koda	Prevoz		Komunikacije		Rekreacija i kultura		Obrazovanje		Restorani i hoteli		Ostala dobra i usluge	
Vrsta indeksa	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g	bazni indeks	g/g
I-III 2012.		106,7		101,8		100,4		100,0		102,6		100,3
I-III 2013.		100,5		100,1		101,0		101,3		100,4		100,9
I-III 2014.		98,8		101,9		100,4		100,5		100,3		100,0
I-2013.	111,6	101,4	107,2	100,1	101,5	101,1	101,0	100,9	103,9	100,4	101,5	101,3
II-2013.	112,3	100,9	107,2	100,1	101,5	101,1	101,3	101,2	103,9	100,5	101,1	100,8
III-2013.	112,4	99,1	107,2	100,1	102,0	100,9	101,3	101,8	103,8	100,3	101,3	100,7
IV-2013.	111,5	97,4	107,2	100,2	102,0	100,8	101,3	101,8	104,0	100,5	101,3	100,7
V-2013.	110,5	97,6	107,2	100,2	101,9	100,8	101,3	101,8	104,0	100,5	101,0	100,2
VI-2013.	110,7	99,4	107,2	100,2	102,4	101,3	101,3	101,8	104,1	100,6	101,0	100,1
VII-2013.	110,7	100,1	107,2	100,2	102,9	101,7	101,3	101,8	104,1	100,6	101,0	100,0
VIII-2013.	111,2	97,9	107,3	100,3	103,0	101,4	101,3	101,8	104,1	100,6	101,3	100,0
IX-2013.	112,2	97,0	107,3	100,3	102,1	100,7	101,7	101,7	104,1	100,4	101,3	99,9
X-2013.	111,8	98,0	107,2	100,3	102,1	100,8	101,7	100,8	104,1	100,3	101,3	99,9
XI-2013.	111,4	99,1	107,2	100,3	102,0	100,7	101,7	100,8	104,1	100,2	101,5	100,1
XII-2013.	111,1	99,4	107,3	100,3	102,0	100,7	101,7	100,8	104,1	100,2	101,5	100,1
I-2014.	110,9	99,4	106,9	99,7	101,9	100,5	101,7	100,7	104,1	100,3	101,3	99,8
II-2014.	110,6	98,5	110,3	102,9	101,9	100,4	101,7	100,4	104,1	100,3	101,3	100,1
III-2014.	110,6	98,4	110,3	102,9	102,2	100,2	101,7	100,4	104,1	100,3	101,3	100,0

Tabela 9: Rast i sektorska struktura kredita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Kreditni općoj vladi	Kreditni nefinancijskim javnim poduzećima	Kreditni nefinancijskim privatnim poduzećima	Kreditni stanovništvu	Ostali krediti*	Ukupni krediti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
I - III 2012	678,6	792,2	7.270,8	6.691,0	91,6	15.524,2
I - VI 2012	691,3	803,2	7.360,6	6.789,0	105,1	15.749,2
I - IX 2012	833,4	783,9	7.395,0	6.808,9	92,4	15.913,7
I - XII 2012	826,9	785,4	7.437,2	6.794,7	97,5	15.941,7
I - III 2013	835,7	831,9	7.452,9	6.787,5	105,8	16.013,6
I - VI 2013	846,9	843,5	7.457,4	6.876,2	114,7	16.138,7
I - IX 2013	870,2	820,5	7.437,3	6.989,3	91,6	16.208,7
I - XII 2013	902,9	828,7	7.521,2	7.065,2	86,9	16.405,0
I - III 2014	929,6	821,9	7.631,7	7.152,8	88,2	16.624,1
Stopa rasta (g/g)						
I - III 2012	47,2%	11,4%	0,8%	6,7%	-14,3%	5,1%
I - VI 2012	42,3%	10,9%	1,2%	5,8%	10,4%	5,0%
I - IX 2012	63,1%	4,0%	1,4%	5,1%	6,8%	5,2%
I - XII 2012	31,8%	2,8%	4,4%	1,3%	4,6%	4,1%
I - III 2013	23,2%	5,0%	2,5%	1,4%	15,5%	3,2%
I - VI 2013	22,5%	5,0%	1,3%	1,3%	9,1%	2,5%
I - IX 2013	4,4%	4,7%	0,6%	2,6%	-0,9%	1,9%
I - XII 2013	9,2%	5,5%	1,1%	4,0%	-10,9%	2,9%
I - III 2014	11,2%	-1,2%	2,4%	5,4%	-16,6%	3,8%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim kreditima su krediti dani ostalim financijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali krediti.

Tabela 10: Rast i sektorska struktura depozita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Depoziti opće vlade	Depoziti nefinancijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinancijskih privatnih poduzeća	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti*	Ukupni depoziti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
I - III 2012	1.310,5	1.505,1	1.681,4	7.182,2	1.081,8	12.761,0
I - VI 2012	1.319,0	1.553,1	1.719,5	7.331,2	1.047,3	12.970,0
I - IX 2012	1.319,1	1.405,6	1.860,7	7.396,1	1.161,7	13.143,1
I - XII 2012	1.319,3	1.297,2	1.981,2	7.655,2	1.073,6	13.326,5
I - III 2013	1.195,5	1.388,3	1.887,4	7.883,6	1.117,9	13.472,8
I - VI 2013	1.126,2	1.383,3	1.937,9	7.931,1	1.095,9	13.474,5
I - IX 2013	1.178,0	1.408,1	2.135,3	8.094,3	1.113,9	13.929,7
I - XII 2013	1.161,8	1.339,9	2.198,5	8.363,9	1.185,8	14.249,9
I - III 2014	1.272,9	1.370,9	2.100,3	8.495,3	1.188,4	14.427,8
Stopa rasta g/g						
I - III 2012	-19,3%	-7,7%	-5,2%	8,6%	19,1%	1,7%
I - VI 2012	-13,4%	-7,8%	0,6%	9,5%	9,9%	3,3%
I - IX 2012	-15,3%	-10,1%	2,7%	7,5%	15,9%	2,6%
I - XII 2012	-11,3%	-13,8%	3,2%	8,6%	4,3%	2,6%
I - III 2013	-8,8%	-7,8%	12,3%	9,8%	3,3%	5,6%
I - VI 2013	-14,6%	-10,9%	12,7%	8,2%	4,6%	3,9%
I - IX 2013	-10,7%	0,2%	14,8%	9,4%	-4,1%	6,0%
I - XII 2013	-11,9%	3,3%	11,0%	9,3%	10,5%	6,9%
I - III 2014	6,5%	-1,3%	11,3%	7,8%	6,3%	7,1%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim depozitima su depoziti sektora ostalih financijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali depoziti.

Tabela 11: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM (u %, na godišnjoj razini)

Godina	Mjesec	POTROŠAČKI KREDITI				STAMBENI KREDITI					OSTALI KREDITI			
		promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godina IPFKS	preko 5 godina IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godina IPFKS	kreditni preko 5 godina IPFKS	preko 10 godina IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godina IPFKS	preko 5 godina IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 godine				s originalnim dospijećem preko 1 godine					s originalnim dospijećem preko 1 godine		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2012.	12.	8,27	8,85	7,23	...	6,07	6,07	...	...	...	8,70	8,82	8,00	...
2013.	01.	8,15	...	7,35	5,08	...	...	...	...	...	8,89	8,76	7,63	8,17
2013.	02.	8,18	8,24	7,19	...	6,61	6,70	...	...	...	8,98	8,76	7,66	...
2013.	03.	8,04	8,14	7,25	...	6,53	6,59	...	...	7,29	8,80	8,63	8,32	...
2013.	04.	8,09	8,36	7,52	...	6,63	...	...	...	...	8,38	8,54	8,45	6,21
2013.	05.	7,63	...	7,29	6,87	6,27	6,26	...	...	...	7,99	8,03	8,13	6,26
2013.	06.	7,68	8,37	7,48	...	5,95	5,95	...	...	...	7,87	7,84	8,54	6,15
2013.	07.	8,39	8,30	7,72	7,16	6,27	6,27	...	...	...	8,30	8,22	7,97	6,37
2013.	08.	7,61	...	7,70	...	6,31	6,30	...	...	...	8,27	8,35	8,25	6,35
2013.	09.	7,58	...	7,27	...	6,12	6,39	...	...	...	7,95	7,91	7,49	6,60
2013.	10.	7,72	...	7,10	...	6,17	...	...	...	...	7,77	7,66	7,01	7,06
2013.	11.	7,99	8,69	6,71	...	5,82	...	...	...	...	7,59	7,57	6,90	...
2013.	12.	8,39	...	6,74	...	6,18	6,18	...	...	...	7,65	7,55	7,53	...
2014.	01.	8,45	8,41	6,69	...	6,88	6,88	...	...	...	7,71	7,64	7,89	6,81
2014.	02.	8,48	8,31	6,69	...	6,29	6,31	...	...	...	7,85	7,62	7,65	...
2014.	03.	8,68	8,34	6,72	4,84	...	...	6,30	...	...	7,76	7,35	7,37	...

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 12: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima u KM (u %, na godišnjoj razini)

Godina	Mjesec	do iznosa od 0,25 milijuna EUR				preko 0,25 milijuna EUR do 1 milijuna EUR				Preko iznosa 1 milijun EUR			
		promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godina IPFKS	preko 5 godina IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godina IPFKS	preko 5 godina IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 godina IPFKS	preko 5 godina IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 godine				s originalnim dospijećem preko 1 godine				s originalnim dospijećem preko 1 godine		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2012.	12.	8,25	7,68	8,01	...	6,69	8,23	...	...	6,67	...	...	...
2013.	01.	8,00	7,14	8,48	...	6,60	...	...	...	6,31	...	...	...
2013.	02.	8,10	7,69	8,38	...	6,56	7,15	...	...	6,28	...	...	...
2013.	03.	8,08	8,42	8,13	...	6,81	...	5,38	...	6,37	...	...	...
2013.	04.	8,05	7,64	8,18	...	6,92	...	...	...	6,17	...	...	...
2013.	05.	8,13	7,58	8,63	...	6,41	6,25	...	...	5,52	...	...	...
2013.	06.	8,01	7,51	8,28	...	6,49	7,33	...	...	6,26	...	...	...
2013.	07.	7,73	7,26	7,89	...	6,43	6,69	...	...	5,82	...	...	...
2013.	08.	7,99	7,04	7,37	...	6,56	...	7,30	...	6,50	...	...	...
2013.	09.	8,03	7,48	7,89	...	6,95	7,49	...	...	6,65	...	...	...
2013.	10.	7,86	7,28	7,25	...	6,88	...	...	...	6,31	...	...	...
2013.	11.	7,86	7,18	7,18	7,28	6,22	...	5,99	...	7,00	...	...	...
2013.	12.	8,01	7,63	7,53	7,65	6,46	6,52	...	...	7,22	7,58	...	...
2014.	01.	7,57	7,51	7,92	...	6,49	...	...	...	6,83	...	...	...
2014.	02.	7,50	7,57	8,40	...	5,97	6,65	7,32	...	6,66	...	...	...
2014.	03.	7,91	7,62	7,88	...	6,54	7,32	...	...	6,33	...	...	...

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 13: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjoj razini)

Depoziti stanovništvu											
Godina	Mjesec	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		s dogovorenim dospijećem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijećem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijećem	Depoziti po viđenju
		do 1 godine	preko 1 do 2 godine	preko 2 godine		do 1 godine	preko 1 do 2 godine	preko 2 godine			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2012.	12.	2,08	3,21	4,44	0,14	2,38	3,34	4,02	0,34	1,95	0,09
2013.	01.	2,17	3,21	4,04	0,14	2,23	3,35	3,89	0,35	1,71	0,09
2013.	02.	2,12	3,48	3,84	0,14	2,20	3,45	4,19	0,34	1,65	0,09
2013.	03.	1,96	3,18	3,80	0,13	2,24	3,28	4,16	0,35	1,47	0,09
2013.	04.	1,96	3,46	3,58	0,13	2,24	3,27	3,78	0,32	1,79	0,09
2013.	05.	2,12	3,16	3,54	0,16	2,25	3,34	3,92	0,31	2,05	0,08
2013.	06.	2,24	3,28	3,68	0,14	2,28	3,44	4,20	0,26	2,88	0,09
2013.	07.	2,12	3,30	3,71	0,13	2,24	3,21	4,07	0,26	1,20	0,08
2013.	08.	2,23	3,40	3,64	0,12	2,31	3,36	4,09	0,25	1,35	0,09
2013.	09.	2,12	3,32	3,61	0,12	2,29	3,28	4,20	0,25	1,71	0,08
2013.	10.	2,19	3,32	3,48	0,12	2,25	3,33	4,01	0,25	1,40	0,08
2013.	11.	1,96	3,23	3,68	0,12	2,12	3,33	4,10	0,24	1,35	0,08
2013.	12.	1,97	3,19	3,87	0,12	2,07	3,19	4,05	0,24	1,23	0,08
2014.	01.	2,02	3,13	3,63	0,11	2,03	3,07	3,93	0,23	1,87	0,08
2014.	02.	1,91	3,19	3,57	0,11	1,90	3,20	3,86	0,22	1,62	0,08
2014.	03.	1,89	3,28	3,55	0,10	1,91	3,19	4,02	0,21	1,69	0,08
Depoziti nefinancijskih poduzeća											
2012.	12.	3,47	4,87	4,16	0,18	1,46	4,03	...	0,14	...	0,10
2013.	01.	3,76	4,79	4,45	0,19	1,91	4,13	5,33	0,13	...	0,16
2013.	02.	3,33	4,93	4,58	0,19	2,11	4,10	4,81	0,13	...	0,16
2013.	03.	2,23	4,08	4,81	0,21	2,42	3,83	...	0,15	...	0,24
2013.	04.	2,12	4,57	4,16	0,21	1,75	4,56	...	0,14	...	0,18
2013.	05.	2,15	4,35	4,74	0,22	1,64	4,08	...	0,21	...	0,20
2013.	06.	2,47	4,45	3,86	0,22	1,47	4,43	...	0,21	...	0,11
2013.	07.	2,31	4,15	4,05	0,21	2,17	...	...	0,23	...	0,16
2013.	08.	2,39	4,09	4,07	0,23	1,18	4,05	4,00	0,15	...	0,16
2013.	09.	2,31	4,13	4,28	0,23	2,24	3,69	4,12	0,15	...	0,17
2013.	10.	2,32	4,04	4,53	0,25	2,05	4,08	...	0,15	...	0,16
2013.	11.	2,01	4,37	3,63	0,24	1,31	2,89	...	0,15	...	0,12
2013.	12.	1,69	3,86	3,93	0,22	2,46	3,52	...	0,14	...	0,16
2014.	01.	1,66	3,72	3,42	0,22	2,45	3,03	...	0,20	...	0,12
2014.	02.	2,35	3,87	4,12	0,22	...	3,40	4,78	0,20	...	0,17
2014.	03.	1,80	3,45	3,91	0,21	1,57	2,95	...	0,21	...	0,20

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope na depozite po viđenju se odnose na postojeće poslove

Kamatne stope na depozite sa dogovorenim dospijećem se odnose na nove poslove

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

Tabela 14: Uvoz i izvoz roba u BiH

Uvoz i izvoz dobara klasifikovani prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)		Uvoz							Izvoz							Pokrivenost uvoza izvozom
		K1 2012		K1 2013		K1 2014		promjena u %	K1 2012		K1 2013		K1 2014		promjena u %	
		u 000 KM	u %	u 000 KM	u %	u 000 KM	u %		u 000 KM	u %	u 000 KM	u %	u 000 KM	u %		
	TOTAL	3.407.755	100,0%	3.428.514	100,0%	3.625.721	100,0%	5,8%	1.763.875	100,0%	1.935.677	100,0%	2.055.955	100,0%	6,2%	56,7%
01	ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	93.072	2,7%	91.285	2,7%	100.423	2,8%	10,0%	32.402	1,8%	28.125	1,5%	21.820	1,1%	-22,4%	21,7%
02	PROIZVODI BILNOG PORIJEKLA	172.335	5,1%	171.699	5,0%	165.544	4,6%	-3,6%	12.713	0,7%	15.510	0,8%	21.337	1,0%	37,6%	12,9%
03	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG I BILNOG PORIJEKLA	32.760	1,0%	40.215	1,2%	30.725	0,8%	-23,6%	14.150	0,8%	22.171	1,1%	19.062	0,9%	-14,0%	62,0%
04	PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	285.371	8,4%	317.573	9,3%	287.560	7,9%	-9,5%	59.107	3,4%	78.057	4,0%	66.469	3,2%	-14,8%	23,1%
05	PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	808.470	23,7%	783.214	22,8%	672.648	18,6%	-14,1%	178.178	10,1%	251.193	13,0%	240.398	11,7%	-4,3%	35,7%
06	PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	362.802	10,6%	344.841	10,1%	358.337	9,9%	3,9%	118.809	6,7%	123.512	6,4%	134.763	6,6%	9,1%	37,6%
07	PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	166.058	4,9%	169.586	4,9%	203.299	5,6%	19,9%	36.370	2,1%	45.387	2,3%	50.917	2,5%	12,2%	25,0%
08	KOŽA I KRZNO	84.568	2,5%	87.221	2,5%	125.703	3,5%	44,1%	48.259	2,7%	42.317	2,2%	34.488	1,7%	-18,5%	27,4%
09	DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	31.907	0,9%	36.937	1,1%	38.833	1,1%	5,1%	90.724	5,1%	103.572	5,4%	142.772	6,9%	37,8%	367,7%
10	CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	76.113	2,2%	81.023	2,4%	85.764	2,4%	5,9%	52.287	3,0%	53.884	2,8%	64.160	3,1%	19,1%	74,8%
11	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	158.307	4,6%	165.814	4,8%	224.639	6,2%	35,5%	79.235	4,5%	80.535	4,2%	98.197	4,8%	21,9%	43,7%
12	OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SL. PROIZVODI	60.697	1,8%	68.068	2,0%	87.707	2,4%	28,9%	112.646	6,4%	132.227	6,8%	162.313	7,9%	22,8%	185,1%
13	PROIZ. OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SL. MAT., KERAMIČKI PROIZ, STAKLO I STAKLENI PROIZ.	51.564	1,5%	51.882	1,5%	56.650	1,6%	9,2%	9.665	0,5%	12.418	0,6%	15.786	0,8%	27,1%	27,9%
14	BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZ., DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	2.738	0,1%	2.824	0,1%	3.729	0,1%	32,0%	3.943	0,2%	14.100	0,7%	4.075	0,2%	-71,1%	109,3%
15	BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	293.536	8,6%	289.437	8,4%	329.304	9,1%	13,8%	455.951	25,8%	443.887	22,9%	407.774	19,8%	-8,1%	123,8%
16	MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I EL. UREĐAJI	389.636	11,4%	417.676	12,2%	522.628	14,4%	25,1%	188.144	10,7%	194.747	10,1%	233.125	11,3%	19,7%	44,6%
17	TRANSPORTNA SREDSTVA , NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	228.866	6,7%	209.244	6,1%	218.209	6,0%	4,3%	47.227	2,7%	52.594	2,7%	78.732	3,8%	49,7%	36,1%
18	SATOV I, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	45.500	1,3%	40.747	1,2%	38.222	1,1%	-6,2%	4.400	0,2%	3.798	0,2%	3.969	0,2%	4,5%	10,4%
19	ORUŽJE I MUNICIJA; NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	993	0,0%	1.179	0,0%	1.150	0,0%	-2,5%	10.821	0,6%	14.468	0,7%	9.279	0,5%	-35,9%	806,9%
20	RAZNI PROIZVODI	62.441	1,8%	66.245	1,9%	74.636	2,1%	12,7%	208.842	11,8%	216.907	11,2%	246.487	12,0%	13,6%	330,3%
21	UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	21	0,0%	69	0,0%	8	0,0%	-88,4%	2	0,0%	9	0,0%	32	0,0%	256,0%	400,0%
98	NERAZVRSTANO	0	0,0%	48	0,0%	0	0,0%	-100,0%	0	0,0%	4	0,0%	1	0,0%	-74,4%	0,0%

Izvor: Centralna Banka BiH

Tabela 15: Glavni trgovinski partneri

u 000 KM

Zemlje	IZVOZ						Promjena u %	UVOZ						Promjena u %
	K1 2012		K1 2013		K1 2014			K1 2012		K1 2013		K1 2014		
	KM	u %	KM	u %	KM	u %		ukupno	u %	ukupno	u %	ukupno	u %	
Hrvatska	238,1	13,5%	287,0	14,8%	228,6	11,8%	-20,3%	480,3	14,1%	413,6	12,1%	404,0	11,1%	-2,3%
Njemačka	306,1	17,4%	319,2	16,5%	345,0	17,8%	8,1%	386,9	11,4%	375,7	11,0%	434,4	12,0%	15,6%
Srbija	158,0	9,0%	142,9	7,4%	185,3	9,6%	29,7%	288,3	8,5%	284,6	8,3%	328,9	9,1%	15,6%
Italija	220,9	12,5%	226,3	11,7%	277,5	14,3%	22,6%	288,5	8,5%	322,3	9,4%	367,7	10,1%	14,1%
Slovenija	158,3	9,0%	170,0	8,8%	168,8	8,7%	-0,7%	182,5	5,4%	180,5	5,3%	171,1	4,7%	-5,2%
Turska	50,1	2,8%	46,2	2,4%	48,2	2,5%	4,4%	88,6	2,6%	100,6	2,9%	115,5	3,2%	14,7%
Rusija	4,3	0,2%	13,0	0,7%	0,0	0,0%	-100,0%	353,3	10,4%	429,8	12,5%	335,4	9,3%	-22,0%
Ostale	628,0	35,6%	731,2	37,8%	802,5	41,5%	9,8%	1.339,4	39,3%	1.321,4	38,5%	1.468,7	40,5%	11,1%
UKUPNO	1.763,9	100%	1.935,7	100%	2.056,0	100,0%	6,2%	3.407,8	100%	3.428,5	100%	3.625,7	100,0%	5,8%

Izvor: Agencija za statistiku BiH